

۷۰۰ حدیث مختصر از صحیح بخاری

گردآوری:

محمد خیر الشعال

ترجمه:

عمران دهواری

این کتاب از سایت کتابخانه عقیده دانلود شده است.

www.aqeedeh.com

book@aqeedeh.com

آدرس ایمیل:

سایت‌های مفید

www.aqeedeh.com

www.nourtv.net

www.islamtxt.com

www.sadaislam.com

www.ahlesonnat.com

www.islamhouse.com

www.isl.org.uk

www.bidary.net

www.islamtape.com

www.tabesh.net

www.blestfamily.com

www.farsi.sunnionline.us

www.islamworldnews.com

www.sunni-news.net

www.islamage.com

www.mohtadeen.com

www.islamwebpedia.com

www.ijtehadat.com

www.islampp.com

www.islam411.com

www.videofarda.com

www.videofarsi.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فهرست مطالب

۳مقدمه ی مؤلف
۵مقدمه ی مترجم
۹احادیث قولی رسول الله ﷺ
۷۰احادیث فعلی و عملی رسول الله ﷺ

مقدمه‌ی مؤلف

امروزه در متن کتب و بر سر زبان‌ها و بین مردم (دعوت‌گران و عوام) احادیث ضعیف و موضوع زیادی منتشر شده است. در زمینه‌های مختلفی از جمله عقاید، تفسیر، احکام و سایر ابواب دین. و خطر این گونه احادیث بر شریعت و زندگی آشکار است. از دو راه می‌توان این بیماری را علاج کرد: اول اینکه این احادیث ضعیف را واضح و مشخص کنیم تا مردم به سمت آن‌ها نروند. و راه دوم جایگزین کردن احادیث صحیح و مقبول است، تا مجالی برای احادیث سقیم و ضعیف وجود نداشته باشد. این کتاب بر اساس منهج دوم پایه گذاری شده است. یعنی ترویج احادیث صحیح بین مردم که یادگیری و حفظ کردن آن برای همه‌ی مردم آسان می‌باشد.

منهج کتاب:

- ۱- این کتاب برگزیده‌ای از احادیث صحیح بخاری است. در نتیجه هر حدیثی که در این کتاب وجود دارد صحیح است. در ضمن احادیثی که پر رنگ‌تر نوشته شده، متفق علیه و لفظ از بخاری می‌باشد.
- ۲- احادیث کوتاه را از صحیح بخاری انتخاب نمودم زیرا حفظ کردن آن‌ها آسان‌تر است. و بعضی از احادیث طولانی را مختصر کرده‌ام. و اختصار احادیث با شروطش نزد محدثین امری پذیرفته شده است.
- ۳- کل سند را حذف کرده‌ام و تنها متن را باقی گذاشته‌ام.

۴- کتاب را به دو بخش تقسیم کردم. بخش اول شامل احادیث قولی و بخش دوم احادیث فعلی است. و احادیث را در هر بخش بر اساس ترتیب الفبایی ذکر کرده‌ام.

اللهم: هذا جهد المقل، قربةً إليك، و برأً بنبيك ﷺ و إرادةً للإصلاح ما استطعت.

و الحمد لله رب العالمين

محمد خیر الشعاع

۲۰۰۱/۷/۱

دمشق - شام

مقدمه‌ی مترجم

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ، نَحْمَدُهُ، وَنَسْتَعِينُهُ، وَنَسْتَغْفِرُهُ، وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ ۚ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ﴾ [آل عمران: ۱۰۲]

﴿يَتَأْتِيهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ ۚ وَالْأَرْحَامَ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا﴾ [النساء: ۱]

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٧٠﴾ يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا﴾ [الأحزاب: ۷۰-۷۱].

أَمَّا بَعْدُ :

فَإِنَّ أَصْدَقَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللَّهِ، وَخَيْرَ الْهَدْيِ، هَدْيُ مُحَمَّدٍ ﷺ وَشَرُّ الْأُمُورِ مُحَدَّثَاتُهَا، وَكُلُّ مُحَدَّثَةٍ بَدْعَةٌ، وَكُلُّ بَدْعَةٍ ضَلَالَةٌ وَكُلُّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ.

بدون تردید سنت نبوی پس از قرآن کریم دومین جایگاه تشریح در آیین مقدس اسلام را دارد، بلکه فهم صحیح و دقیق بسیاری از آیات و احکام قرآن، بدون مراجعه به سنت مقدور نمی‌باشد.

در نتیجه برای رسیدن به فلاح و رستگاری الزاماً باید به سنت رسول الله ﷺ مراجعه

نمود.

علمای اسلام و محدثین در قرون متمادی زحمات زیادی برای جمع آوری احادیث متحمل شده‌اند. بعضی از محدثین بر جمع آوری کل احادیث اهتمام ورزیده‌اند و برخی دیگر خود را فقط مقید در ثبت احادیث صحیح و ثابت شده از رسول الله ﷺ کرده‌اند.

مسئله‌ای که نزد همه‌ی اهل سنت به طور کلی پذیرفته شده، این است که؛ صحیح‌ترین کتاب بعد از کلام خدا، صحیح بخاری، اثر شگرف و بی نظیر امام‌المحدثین محمد بن اسماعیل بخاری می‌باشد.

متأسفانه مشکلی که گریبانگیر اغلب جوامع اسلامی شده، این است که بیشتر مردم به جای استفاده و کاربرد احادیث نبوی صحیح، به داستان‌ها، افسانه‌ها، شعرهای بیهوده و باطل و احادیث ضعیف و غیر ثابت روی آورده‌اند. و درمان این مرض تنها مراجعه به قرآن و سنت صحیح نبی اکرم ﷺ است.

کتاب حاضر ترجمه‌ی ۶۴۷ حدیث از صحیح بخاری است. صاحب کتاب مجموعاً شش کتاب با همین سبک تصنیف نموده، یعنی هفتصد حدیث مختصر از صحاح سته انتخاب کرده است تا یادگیری و حفظ کردن آن‌ها برای عموم مردم آسان باشد.

بنده در ترجمه‌ی کتاب، برای اینکه احادیث قابل فهم‌تر باشد، توضیحاتی مختصر برگرفته از فتح الباری در میان دو پرانتز () نوشته‌ام. و بجای تکیه بر معنای تحت اللفظی واژگان بیشتر به مفهوم احادیث توجه نمودم.

احادیث بسیار ساده، روان و قابل حفظ کردن است. توصیه من به عموم مردم خصوصاً طلاب علوم شرعی و کسانی که به احادیث نبوی شریف علاقه دارند این است، که حتماً احادیث این کتاب را بخاطر بسپارند.

إن شاء الله اگر عمری باقی بماند، تصمیم دارم، به زودی ترجمه‌ی پنج کتاب دیگر را

نیز آغاز کنم.

و در پایان از همه دوستانی که در ترجمه، چاپ و نشر این کتاب یاری رسانده‌اند، کمال تشکر و قدردانی دارم.

أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ بِأَسْمَائِهِ الْحُسْنَى وَصِفَاتِهِ الْعُلَى، أَنْ يُجْعَلَ هَذَا الْعَمَلُ خَالِصاً لَوَجْهِهِ الْكَرِيمِ وَأَنْ يُنْفَعَ بِهِ جَمِيعَ الْمُسْلِمِينَ وَأَنْ يُغْفِرَ لَنَا وَلَكُمْ وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ. وَأَسْأَلُ اللَّهَ تَعَالَى أَنْ يُجْعَلَ هَذَا الْعَمَلُ فِي مِيزَانِ حَسَنَاتِ وَالِدِي الْكَرِيمِ وَأَنْ يُرْفَعَ دَرَجَاتِهِ فِي عِلْيَىٰ وَاحْشِرْهُ وَإِيَّانَا مَعَ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ وَأَنْ يُجْمَعَنَا بِهِمْ فِي دَارِ النِّعَمِ.

فقير إلى الله: عمران دهوری

بهمن ماه ۱۳۸۹

سراوان - ایران

احادیث قولی رسول الله ﷺ

۱- أَبْغَضَ الرَّجَالَ إِلَى اللَّهِ الْأَلَدُ الْخَصِمِ.

بدترین اشخاص نزد خداوند، شخص ستیزه جو و لجوج است.

۲- ابْنُ أُخْتِ الْقَوْمِ مِنْهُمْ، أَوْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ.

پسر خواهر هر قوم، جزو همان قوم، بحساب می آید.

۳- اتَّقِ دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ.

از دعای مظلوم بترس.

۴- اتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ يَشِقُّ تَمْرَةٌ.

خود را از آتش جهنم دور نگه دارید، اگر چه با صدقه دادن نصف خرمائی باشد.

۵- أَتِمُّوا الرُّكُوعَ وَالسُّجُودَ.

رکوع و سجده را به طور کامل انجام دهید.

۶- اجْتَنِبُوا الْمُؤَبَّاتِ: الشَّرْكَ بِاللَّهِ، وَالسَّحْرُ.

از کارهایی که باعث هلاکت می شود، بپرهیزید: شرک به خدا و سحر.

۷- اجْعَلُوا آخِرَ صَلَاتِكُمْ بِاللَّيْلِ وَثَرًا.

وتر را آخرین نماز خود در شب، قرار دهید.

۸- اجْعَلُوا فِي بُيُوتِكُمْ مِنْ صَلَاتِكُمْ.

بخشی از نمازهایتان را در منزل بخوانید. (منظور سنن و نوافل است).

۹- أَجِيبُوا هَذِهِ الدَّعْوَةَ إِذَا دُعِيتُمْ لَهَا.

هرگاه به مراسم ازدواج دعوت شدید، آن را اجابت کنید.

۱۰- أَحَبُّ الْحَدِيثِ إِلَيَّ أَصْدَقُهُ.

بهترین سخن نزد من، سخن راست است.

۱۱- أُحِلَّتْ لِي الْعَنَائِمُ.

غنیمت‌های جنگی برای من حلال گردانده شده است.

۱۲- أَخْنَى الْأَسْمَاءِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ اللَّهِ: رَجُلٌ تَسَمَّى: مَلِكَ الْأَمْلاكِ.

روز قیامت، بدترین اسم‌ها نزد خداوند، نام مردی است که خود را شاهنشاه نامیده باشد.

۱۳- إِذَا آتَيْتَ مَضْجِعَكَ فَتَوَضَّأْ وَضُوءَكَ لِلصَّلَاةِ.

قبل از رفتن به رختخواب وضوی کامل بگیر.

۱۴- إِذَا آتَيْتُمُ الْعَائِطَ فَلَا تَسْتَقْبِلُوا الْقِبْلَةَ وَلَا تَسْتَدْبِرُوهَا.

هنگام قضای حاجت رو و پشت به قبله نکنید.

۱۵- إِذَا اسْتَأْذَنَ أَحَدُكُمْ ثَلَاثًا فَلَمْ يُؤْذَنَ لَهُ فَلْيَرْجِعْ.

هرگاه شخصی از شما، سه بار اجازه ورد خواست، و به وی اجازه داده نشد، بازگردد.

۱۶- إِذَا اسْتَأْذَنْتَ امْرَأَةً أَحَدِكُمْ إِلَى الْمَسْجِدِ فَلَا يَمْنَعُهَا.

هرگاه زن شخصی برای رفتن به مسجد، از او اجازه خواست، ممانعت نکند.

۱۷- إِذَا اسْتَجْنَحَ اللَّيْلُ فَكُفُّوا صَبِيَانَكُمْ.

هنگامی که هوا، تاریک شد، کودکانتان را نگذارید. (از خانه، بیرون بروند).

۱۸- إِذَا اشْتَدَّ الْحَرُّ فَأَبْرِدُوا بِالصَّلَاةِ.

در شدت گرما، نماز ظهر را زمانی بخوانید که هوا اندکی سردتر شود.

۱۹- إِذَا اقْتَرَبَ الزَّمَانُ، لَمْ تَكْذُبْ رُؤْيَا الْمُؤْمِنِ.

نزدیک قیامت، به ندرت اتفاق می‌افتد که خواب مؤمن دروغ از آب در آید.

۲۰- إِذَا أُقِيمَتِ الصَّلَاةُ فَلَا تَأْتُوهَا تَسْعُونَ.

هنگام برپایی نماز، شتابان به سوی آن نیاید.

۲۱- إِذَا أَمَّنَ الْإِمَامُ فَأَمَّنُوا.

هنگامی که امام آمین گفت، شما نیز آمین بگویید.

۲۲- إِذَا اتَّعَلَ أَحَدُكُمْ فَلْيَبْدَأْ بِالْيَمِينِ.

هرگاه یکی از شما خواست کفش بپوشد، از سمت راست، شروع کند.

۲۳- إِذَا أَنْفَقَ الرَّجُلُ عَلَىٰ أَهْلِهِ يَحْتَسِبُهَا فَهُوَ لَهُ صَدَقَةٌ.

اگر شخصی به نیت اجر و پاداش بر اهل و خانواده‌ی خود انفاق کند، نفقه‌ی او صدقه محسوب می‌شود.

۲۴- إِذَا أَنْفَقَتِ الْمَرْأَةُ مِنْ كَسْبِ زَوْجِهَا عَنْ غَيْرِ أَمْرِهِ فَلَهُ نِصْفُ أَجْرِهِ.

هرگاه زن بدون امر شوهرش از مال او صدقه بدهد، نصف پاداش آن را دریافت می‌کند.

۲۵- إِذَا بَاتَتِ الْمَرْأَةُ مُهَاجِرَةً فِرَاشَ زَوْجِهَا لَعْنَتُهَا الْمَلَائِكَةُ حَتَّىٰ تَرْجِعَ.

هرگاه زن در حالی بخوابد که بستر شوهرش را ترک نموده، فرشتگان تا صبح او را لعنت می‌کنند.

۲۶- إِذَا تَوَاجَعَتِ الْمُسْلِمَانِ بِسَيْفَيْهِمَا فَكِلَاهُمَا مِنْ أَهْلِ النَّارِ.

هرگاه دو فرد مسلمان با شمشیر(به قصد کشتن) رو در روی هم قرار گیرند، هر دو به دوزخ خواهند رفت.

۲۷- إِذَا تَوَضَّأَ أَحَدُكُمْ فَلْيَجْعَلْ فِي أَنْفِهِ مَاءً ثُمَّ لِيُشْرُ.

هرگاه، یکی از شما وضو می‌گیرد، آب در بینی نماید و آن را تمیز کند.

۲۸- إِذَا جَاءَ أَحَدُكُمْ فِرَاشُهُ فَلْيَنْفِضْهُ.

هرگاه یکی از شما به رختخواب رفت، آن را تکان دهد.

- ۲۹- إِذَا جَاءَ رَمَضَانَ فَتِيحَتْ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ.
با آمدن رمضان درهای بهشت گشوده می شود.
- ۳۰- إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمْ الْمَسْجِدَ فَلْيَرْكَعْ رُكْعَتَيْنِ قَبْلَ أَنْ يَجْلِسَ.
هرگاه، یکی از شما وارد مسجد شود، قبل از اینکه بنشیند، دو رکعت نماز بخواند.
- ۳۱- إِذَا دَعَا أَحَدُكُمْ فَلْيُعْزِمِ الْمَسْأَلَةَ.
هرگاه یکی از شما دعا کرد، باید درخواست خود را قطعی نماید.
- ۳۲- إِذَا دَعَوْتُمْ اللَّهَ فَاعْزِمُوا فِي الدُّعَاءِ.
هرگاه خدا را صدا می کنید، قاطعیت داشته باشید.
- ۳۳- إِذَا دُعِيَ أَحَدُكُمْ إِلَى الْوَلِيمَةِ فَلْيَأْتِهَا.
هرگاه، یکی از شما را به جشن عروسی، دعوت کردند، در آن، شرکت کند.
- ۳۴- إِذَا رَأَيْتُمُ الْجَنَازَةَ فَقومُوا.
هنگامی که جنازه را دیدید، برخیزید.
- ۳۵- إِذَا زَنَتِ الْأَمَةُ فَاجْلِدُوهَا.
هرگاه کنیز مرتکب زنا شد، او را تازیانه بزنید.
- ۳۶- إِذَا سَمِعْتُمُ الْإِقَامَةَ فامشُوا إِلَى الصَّلَاةِ وَعَلَيْكُمْ بِالسَّكِينَةِ.
هنگامی که اقامه را شنیدید، با آرامش و وقار به طرف نماز بروید.
- ۳۷- إِذَا سَمِعْتُمُ بِالطَّاعُونَ بِأَرْضٍ فَلَا تَدْخُلُوهَا.
هرگاه شنیدید در سرزمینی طاعون وجود دارد، وارد آن نشوید.
- ۳۸- إِذَا سَمِعْتُمْ صِيْحَ الدِّيْكَةِ فَاسْأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ.
هرگاه بانگ خروس را شنیدید، فضل و کرم خدا را مسئلت نمایید.
- ۳۹- إِذَا سَمِعْتُمُ النَّدَاءَ فَقُولُوا مِثْلَ مَا يَقُولُ الْمُؤَدِّدُ.
هرگاه بانگ خروس را شنیدید، مثل آن بگویید.

هنگامی که صدای اذان را شنیدید، هر آن چه مؤذن می گوید، تکرار کنید.

۴۰- إِذَا شَرِبَ أَحَدُكُمْ فَلَا يَتَنَفَّسُ فِي الْإِنَاءِ.

هنگام آب نوشیدن، در ظرف آب نفس نکشید.

۴۱- إِذَا شَرِبَ الْكَلْبُ فِي إِنَاءِ أَحَدِكُمْ فَلْيَغْسِلْهُ سَبْعًا.

هرگاه، سگ در ظرف شما آب نوشید، آن را هفت بار بشویید.

۴۲- إِذَا صَلَّى أَحَدُكُمْ لِلنَّاسِ فَلْيُخَفِّفْ.

هرگاه یکی از شما برای مردم امامت نمود، باید نمازش را کوتاه و سبک کند.

۴۳- إِذَا ضِيَعَتِ الْأَمَانَةُ فَانْتَظِرِ السَّاعَةَ.

هرگاه که امانت ضایع شود، منتظر قیامت باش.

۴۴- إِذَا عَطَسَ أَحَدُكُمْ فَلْيَقُلْ الْحَمْدُ لِلَّهِ.

هرگاه یکی از شما عطسه زد، الحمد لله بگوید.

۴۵- إِذَا قَاتَلَ أَحَدُكُمْ فَلْيَجْتَنِبِ الْوَجْهَ.

هرگاه، یکی از شما دعوا کرد، از زدن به چهره، اجتناب کند.

۴۶- إِذَا قَالَ الْإِمَامُ {غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ} فَقُولُوا آمِينَ.

هرگاه امام گفت: {غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ} بگویید: آمین.

۴۷- إِذَا قَالَ الرَّجُلُ لِأَخِيهِ يَا كَافِرٌ فَقَدْ بَاءَ بِهِ أَحَدُهُمَا.

هرگاه شخصی به برادرش بگوید: ای کافر! همانا کفر به یکی از آنها بازگشت می کند.

۴۸- إِذَا قُلْتَ لِصَاحِبِكَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ: أَنْصِتْ، وَالْإِمَامُ يَخْطُبُ، فَقَدْ لَعَوْتَ.

اگر روز جمعه که امام مشغول ایراد خطبه است، به کسی که در کنارت، نشسته است،

بگویی: ساکت باش، سخن بیهوده ای گفته ای.

۴۹- إِذَا كُنْتُمْ ثَلَاثَةً فَلَا يَتَنَاجَى رَجُلَانِ دُونَ الْآخَرِ.

اگر سه نفر بودید، دو نفر بدون مشارکت دیگری، با یکدیگر، درگوشی صحبت نکنید.

۵۰- إِذَا مَرِضَ الْعَبْدُ أَوْ سَافَرَ كُتِبَ لَهُ مِثْلُ مَا كَانَ يَعْمَلُ مُقِيمًا صَحِيحًا.

هرگاه بنده‌ای مریض یا مسافر باشد (و نتواند اعمال دوران صحت و اقامتش را انجام دهد)، برای او پاداش اعمالی که در زمان اقامت و صحت انجام میداده است، نوشته می‌شود.

۵۱- إِذَا نَعَسَ أَحَدُكُمْ وَهُوَ يُصَلِّي فَلْيَرْقُدْ.

هرگاه کسی از شما در نماز چرت زد، (نماز را رها کند) و بخوابد.

۵۲- إِذَا هَلَكَ قَيْصَرٌ فَلَا قَيْصَرَ بَعْدَهُ.

بعد از هلاکت قیصر، قیصری نخواهد آمد.

۵۳- إِذَا هَلَكَ كِسْرَى فَلَا كِسْرَى بَعْدَهُ.

بعد از هلاکت کسرا، کسراییی نخواهد آمد.

۵۴- إِذَا وَضِعَ الْعِشَاءُ وَأُقِيمَتِ الصَّلَاةُ فَأَبْدِءُوا بِالْعِشَاءِ.

هرگاه شام آماده شد و نماز اقامه گشت، ابتدا شام بخورید.

۵۵- أَذْهَبِ الْبَاسَ رَبَّ النَّاسِ، اشْفِ وَأَنْتَ الشَّافِي.

ای پروردگار مردم! بیماری‌اش را برطرف ساز و شفا بده، زیرا تو شفا دهنده‌ای.

۵۶- أَرْبَعٌ خِلَالٍ مَنْ كُنَّ فِيهِ كَانَ مُنَافِقًا خَالِصًا إِذَا حَدَّثَ كَذَبًا وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ وَإِذَا عَاهَدَ غَدَرَ وَإِذَا خَاصَمَ فَجَرَ.

چهار صفت وجود دارد که در هرکس باشد او منافق خالص است: ۱- هنگام سخن گفتن دروغ می‌گوید. ۲- خلاف وعده عمل می‌کند. ۳- اگر عهد و پیمان ببندد، آن را می‌شکند. ۴- هنگام دعوا، دشنام می‌دهد.

- ۵۷- اَرْبَعُوا عَلَيَّ أَنْفُسِكُمْ فَإِنَّكُمْ لَا تَدْعُونَ أَصَمَّ وَلَا غَائِبًا.
بر خود نرمی و تطفیف کنید، زیرا شما کر و غایبی را صدا نمی‌زنید.
- ۵۸- اَرْجِعْ فَصَلِّ فَإِنَّكَ لَمْ تُصَلِّ.
برگرد و نماز بخوان، زیرا تو نماز نخواندی.
- ۵۹- اَرْجِعُوا إِلَيَّ أَهْلِيكُمْ فَعَلَّمُوهُمْ.
به خانواده‌هایتان بازگردید و آن‌ها را آموزش دهید.
- ۶۰- اَرْقُبُوا مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي أَهْلِ بَيْتِهِ.
مراعات محمد ﷺ را در خانواده‌اش بکنید.
- ۶۱- اَرْمِ سَعْدَ فِدَاكَ أَبِي وَأُمِّي.
تیر اندازی کن سعد. پدر و مادرم فدایت باد!
- ۶۲- الْأَرْوَاحُ جُنُودٌ مُجَنَّدَةٌ.
ارواح مانند لشکرهای گرد هم آمده هستند.
- ۶۳- أُرِيتُ النَّارَ فَإِذَا أَكْثَرُ أَهْلِهَا النِّسَاءُ.
جهنم به من نشان داده شد، دیدم که بیشتر اهل آن زنان هستند.
- ۶۴- أَسْبِغُوا الْوُضُوءَ.
کامل وضو بگیرید.
- ۶۵- اسْتَوْصُوا بِالنِّسَاءِ خَيْرًا.
با زنان به نیکی رفتار کنید.
- ۶۶- اسْرِعُوا بِالْجِنَازَةِ.
جنازه را هرچه سریعتر به قبرستان ببرید.
- ۶۷- اسْمَعُوا وَأَطِيعُوا، وَإِنْ اسْتُعْمِلَ عَلَيْكُمْ عَبْدٌ حَبَشِيٌّ كَانَ رَأْسَهُ زَبِيئَةً.
شنوید و اطاعت کنید، و اگر بر شما برده‌ای از حبشه استخدام شود، سر او زبیه است.

گوش فرا دهید و اطاعت کنید، اگرچه امیر و فرمانروای شما برده‌ای حبشی تعیین گردد، که سرش به اندازه یک دانه کشمش باشد.

۶۸- اَشْتَدَّ غَضَبُ اللَّهِ عَلَى مَنْ قَتَلَهُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

خداوند بر کسی که توسط پیامبر ﷺ کشته شود، به شدت خشمگین می‌گردد.

۶۹- أَشَدُّ النَّاسِ عَذَابًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ الَّذِينَ يُضَاهُونَ بِخَلْقِ اللَّهِ.

سخت‌ترین مردم از جهت عذاب در روز قیامت، کسانی‌اند که برای آفرینش خداوند مانند می‌سازند.

۷۰- اصْبِرُوا حَتَّى تَلْقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ.

شکیبا باشید، تا اینکه الله و رسولش را ملاقات کنید.

۷۱- اصْبِرُوا فَإِنَّهُ لَا يَأْتِي عَلَيْكُمْ زَمَانٌ إِلَّا الَّذِي بَعْدَهُ شَرٌّ مِنْهُ.

صبر پیشه کنید، زیرا از هر زمانی که بر شما می‌آید، زمان بعدی بدتر خواهد بود.

۷۲- أَصْدَقُ كَلِمَةٍ قَالَهَا الشَّاعِرُ: أَلَا كُلُّ شَيْءٍ مَا خَلَا اللَّهَ بَاطِلٌ.

بهترین سخنی که شاعر به زبان آورده، این است که: بدانید هر کاری که خدا در آن نباشد، بیهوده و باطل است.

۷۳- اصْنَعْ فِي عُمْرَتِكَ مَا تَصْنَعُ فِي حَجِّكَ.

هر آنچه در حج انجام می‌دهی، در عمره نیز انجام بده.

۷۴- أَطْعِمُوا الْجَائِعَ وَعَوِّدُوا الْمَرِيضَ.

گرسنه را غذا بدهید و بیمار را عیادت کنید.

۷۵- أَطْفِنُوا الْمَصَابِيحَ بِاللَّيْلِ.

شب هنگام (وقت خواب)، فانوس‌ها را خاموش کنید.

۷۶- اَطَّلَعْتُ فِي الْجَنَّةِ فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا الْفُقَرَاءَ.

به بهشت سر زدم و دیدم که بیشتر بهشتیان، از فقرا هستند.

۷۷- اَعْتَدُوا فِي السُّجُودِ.

در سجده اعتدال را رعایت کنید.

۷۸- أَعْظَمُ النَّاسِ أَجْرًا فِي الصَّلَاةِ أَبْعَدُهُمْ فَأَبْعَدُهُمْ مَمْشَى.

بیشترین ثواب را در نماز، کسانی می‌برند که مسیر طولانی تری را طی نمایند. (یعنی هر اندازه از مسجد دورتر باشند، ثواب بیشتری خواهند برد).

۷۹- اَعْلَمُوا أَنَّ الْجَنَّةَ تَحْتَ ظِلِّ الشَّيْطَانِ.

بدانید که بهشت، زیر سایه‌ی شمشیرها است.

۸۰- اغْتَسِلُوا يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَاغْسِلُوا رُءُوسَكُمْ.

روز جمعه غسل کنید و سرهایتان را بشویید.

۸۱- أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ مَا تَرَكَ غَنِيً.

بهترین صدقه آن است که مازاد بر نیاز باشد.

۸۲- اقْتُلُوا الْحَيَاتِ.

مارها را بکشید.

۸۳- اَقْرَأُوا الْقُرْآنَ مَا اتَّلَفَتْ قُلُوبُكُمْ.

تا زمانی که حضور قلب دارید، قرآن تلاوت کنید.

۸۴- أَقِيمُوا صُفُوفَكُمْ وَتَرَاصُّوا.

صف‌های نمازتان را راست و منظم کنید.

۸۵- أَكْبَرُ الْكِبَائِرِ: الْإِشْرَاكُ بِاللَّهِ وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ.

بزرگترین گناهان: شرک به خدا و نافرمانی والدین است.

۸۶- أَكْبَرُ الْكِبَائِرِ: الْإِشْرَاكُ بِاللَّهِ وَقَتْلُ النَّفْسِ.

بزرگترین گناهان: شرک به خدا و قتل انسان است.

۸۷- أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَهْلِ الْجَنَّةِ كُلِّ ضَعِيفٍ مُتَّضِعٍّ.

آیا شما را از اهل بهشت باخبر نسازم؟ هر ناتوان مستضعف.

۸۸- أَلَا إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ عَلَيْكُمْ دِمَاءَكُمْ.

بدانید! همانا خداوند خون هایتان را بر شما حرام قرار داده است.

۸۹- أَلَا إِنَّ اللَّهَ يَنْهَاكُمْ أَنْ تَحْلِفُوا بِآبَائِكُمْ.

آگاه باشید! همانا خداوند شما را از این که بر پدران و اجداد خود سوگند بخورید، برحذر داشته است.

۹۰- أَلَا مَنْ كَانَ حَالِفًا فَلَا يَخْلِفُ إِلَّا بِاللَّهِ.

آگاه باشید، هرکس که میخواهد سوگند یاد کند، فقط به نام الله، سوگند یاد کند.

۹۱- أَلْحِقُوا الْفَرَائِضَ بِأَهْلِهَا.

سهمیه‌های معین شده‌ی ارث را به صاحبان آن‌ها بدهید.

۹۲- اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا.

پروردگارا! در قلبم نوری قرار بده.

۹۳- اللَّهُمَّ ارْحَمْ الْمُحَلِّقِينَ.

پروردگارا! بر کسانی که (در حج) موهای سرشان را می‌تراشند، رحم بفرما.

۹۴- اللَّهُمَّ ارْزُقْ آلَ مُحَمَّدٍ قُوتًا.

پروردگارا! آل محمد را به اندازه نیاز روزی بده.

۹۵- اللَّهُمَّ أَعْنِي عَلَيْهِمْ بِسَبْعِ كَسْبِعِ يَوْسُفَ.

پروردگارا! مرا علیه آنان با هفت سال مانند هفت سال دوران یوسف کمک کن.

۹۶- اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِقَوْمِي.

خدایا! قومم را ببخش.

۹۷- اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْأَنْصَارِ وَلِأَبْنَاءِ الْأَنْصَارِ.

خدایا! انصار و فرزندان انصار را مغفرت کن.

۹۸- اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُحَلَّقِينَ.

خدایا کسانی که (در حج) موهای سرشان را می‌ترشاند، مغفرت کن.

۹۹- اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَأَلْحِقْنِي بِالرَّفِيقِ الْأَعْلَى.

خدایا! مرا ببخش و بر من رحم کن و مرا به رفیقِ اعلیٰ (جبرئیل یا انبیاء)، ملحق بگردان.

۱۰۰- اللَّهُمَّ إِنَّ الْعَيْشَ عَيْشُ الْآخِرَةِ.

پرودگارا! همانا زندگانی، زندگی آخرت است.

۱۰۱- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْبُخْلِ.

پرودگارا! از بخل به تو پناه می‌برم.

۱۰۲- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ.

پرودگارا! از بزدلی و ترس به تو پناه می‌برم.

۱۰۳- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ.

پروردگارا! از شر شیاطین نر و ماده به تو پناه می‌برم.

۱۰۴- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ.

پروردگارا! از عجز، ناتوانی و تنبلی به تو پناه می‌برم.

۱۰۵- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ النَّارِ.

خدایا! از فتنه‌ی آتش (جهنم)، به تو پناه می‌برم.

۱۰۶- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَالْبُخْلِ.

خدایا! از تنبلی و پیر و فرتوت شدن به تو پناه می‌برم.

۱۰۷- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْمَأْتَمِ وَالْمَغْرَمِ.

خدایا! از گناه و دین به تو پناه می‌برم.

۱۰۸- اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ.

خدایا! از غم و اندوه به تو پناه می‌برم.

۱۰۹- اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا.

پرودگارا! بر خود بسیار ستم کرده‌ام.

۱۱۰- اللَّهُمَّ اهْدِ دَوْسًا وَأْتِ بِهِمْ.

خدایا! (قبیله) دوس را هدایت کن، و مشرف به اسلام گردان.

۱۱۱- اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي شَامِنَا وَفِي يَمِنِنَا.

خدایا! در سرزمین شام و یمن ما برکت نازل فرما.

۱۱۲- اللَّهُمَّ بِاسْمِكَ أَحْيَا وَأَمُوتُ.

بار خدایا! به نام تو می‌میرم و زنده می‌شوم.

۱۱۳- اللَّهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ.

خدایا! بین من و گناهانم فاصله بینانداز، همانگونه که میان مشرق و مغرب فاصله

انداختی.

۱۱۴- اللَّهُمَّ مُنْزِلَ الْكِتَابِ سَرِيعِ الْحِسَابِ اللَّهُمَّ اهْزِمِ الْأَحْزَابَ.

خدایا! ای نازل کننده‌ی کتاب! و ای سریع الحساب! بارالها! احزاب را شکست بده.

۱۱۵- أُمُّ الْقُرْآنِ هِيَ السَّبْعُ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنُ الْعَظِيمُ.

سوره فاتحه ام القرآن و قرآن عظیم است.

۱۱۶- إِنَّ أَتْفَاكُمُ وَأَعْلَمَكُمُ بِاللَّهِ أَنَا.

من از همه شما بیشتر از خدا می ترسم و او را بهتر می شناسم.

۱۱۷- **إِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا قَامَ فِي صَلَاتِهِ، فَإِنَّهُ يُنَاجِي رَبَّهُ.**

هنگامی که شما برای نماز می ایستید، باید بدانید که با پروردگارتان راز و نیاز می کنید.

۱۱۸- **إِنَّ أَحَدَكُمْ فِي صَلَاةٍ مَا دَامَتْ الصَّلَاةُ تَحْسِبُهُ.**

تا زمانی که شما منتظر نماز هستید، گویا که در نمازید.

۱۱۹- **أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللَّهِ.**

بهترین گفتار، کتاب خدا (قرآن)، است.

۱۲۰- **إِنَّ أَحَقَّ مَا أَخَذْتُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا كِتَابُ اللَّهِ.**

سزاورترین چیزی که می توانید در برابر آن مزد بگیرید، آموزش کتاب خداست.

۱۲۱- **إِنَّ اللَّهَ تَجَاوَزَ لِي عَنْ أُمَّتِي مَا وَسَّوَسَتْ بِهِ صُدُورُهَا مَا لَمْ تَعْمَلْ أَوْ تَكَلَّمْ.**

خداوند از وسوسه های امتم و آن چه در دلپایشان می گذرد، تا زمانی که آن ها را عملی نکرده اند و یا بر زبان جاری نساخته اند، صرف نظر نموده است.

۱۲۲- **إِنَّ اللَّهَ حَبَسَ عَنْ مَكَّةَ الْفِيلَ.**

خداوند، مانع از حمله فیل به مکه شد.

۱۲۳- **إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ عَلَيْكُمْ: عُقُوقَ الْأُمَّهَاتِ.**

خداوند نافرمانی مادران را بر شما حرام قرار داده است.

۱۲۴- **إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ مَكَّةَ.**

خداوند، مکه را حرام قرار داده است.

۱۲۵- **إِنَّ اللَّهَ خَيْرَ عَبْدًا بَيْنَ الدُّنْيَا وَبَيْنَ مَا عِنْدَهُ فَاخْتَارَ مَا عِنْدَ اللَّهِ.**

خداوند به بنده ای اختیار داد تا از میان دنیا و آخرت، یکی را انتخاب نماید. و آن بنده، آخرت را انتخاب نمود.

۱۲۶- إِنَّ اللَّهَ لَيَمْلِي لِلظَّالِمِ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذَهُ لَمْ يُفْلِتْهُ.

همانا خداوند به ظالم مهلت می‌دهد، ولی هنگامی که او را مؤاخذه کند، رهایش نمی‌سازد.

۱۲۷- إِنَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ حَرَمٌ بَيْعَ الْخَمْرِ.

خدا و رسولش خرید و فروش شراب را حرام کرده‌اند.

۱۲۸- إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْعُطَّاسَ وَيَكْرَهُ التَّأْوِبَ.

خداوند عطسه را می‌پسندد ولی خمیازه را نمی‌پسندد.

۱۲۹- إِنَّ أُمَّتِي يُدْعَوْنَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ غُرًّا مُحَجَّلِينَ مِنْ آثَارِ الْوُضُوءِ.

امت من روز قیامت در حالی فرا خوانده می‌شوند که اعضای وضوی آن‌ها بر اثر وضو می‌درخشد.

۱۳۰- إِنَّ الْإِيمَانَ لَيَأْرِزُ إِلَى الْمَدِينَةِ كَمَا تَأْرِزُ الْحَيَّةُ إِلَى جُحْرِهَا.

سرانجام ایمان به مدینه باز خواهد گشت، همانطور که مار به سوراخش، باز می‌گردد.

۱۳۱- إِنَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ كَانَ إِذَا سَرَقَ فِيهِمُ الشَّرِيفُ تَرَكَوهُ وَإِذَا سَرَقَ فِيهِمُ الضَّعِيفُ قَطَعُوهُ.

اگر در میان بنی اسرائیل، فرد اصیل و معروفی، مرتکب دزدی می‌شد، او را رها می‌نمودند. و اگر فرد ضعیفی، مرتکب دزدی می‌شد، دستش را قطع می‌کردند.

۱۳۲- إِنَّ بَيْنَ يَدَيْ السَّاعَةِ أَيَّامًا يُرْفَعُ فِيهَا الْعِلْمُ.

نزدیک برپایی قیامت، علم برداشته می‌شود.

۱۳۳- إِنَّ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ لَا يَرْفَعَ شَيْئًا مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا وَضَعَهُ.

سنت خدا این است که هیچ چیزی در دنیا صعود نمی‌کند، مگر اینکه خداوند آنرا پایین می‌آورد.

۱۳۴- إِنَّ خِيَارَكُمْ أَحْسَنُكُمْ أَخْلَاقًا.

بهترین شما، خوش اخلاق ترینتان است.

۱۳۵- أَنْ دَاوُدَ النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ كَانَ لَا يَأْكُلُ إِلَّا مِنْ عَمَلِ يَدِهِ.

داود عليه السلام فقط از دسترنج خود، امرار معاش می نمود.

۱۳۶- إِنَّ الدِّينَ يُسْرٌ.

دین آسان است.

۱۳۷- أَنْ رَجُلًا قَالَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَوْصِنِي قَالَ لَا تَغْضَبُ.

مردی به پیامبر صلی الله علیه و سلم گفت: مرا نصیحت کن. پیامبر صلی الله علیه و سلم فرمود: خشمگین مشو!

۱۳۸- إِنَّ شَرَّ النَّاسِ ذُو الْوَجْهَيْنِ.

بدترین مردم، انسان دو رو است.

۱۳۹- إِنَّ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَا يَنْكَسِفَانِ لِمَوْتِ أَحَدٍ.

خورشید و ماه برای مرگ کسی نمی گیرند.

۱۴۰- إِنَّ الصَّدَقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ.

همانا راستگویی انسان را به نیکی رهنمون می کند و نیکی انسان را به بهشت

می رساند.

۱۴۱- إِنَّ الْغَادِرَ يُرْفَعُ لَهُ لُؤَاءٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

روز قیامت بر هر شخص خائن، پرچمی نصب می کنند.

۱۴۲- إِنَّ فِي الْجَنَّةِ بَابًا يُقَالُ لَهُ الرِّيَّانُ يَدْخُلُ مِنْهُ الصَّائِمُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

در بهشت دری به نام ریان است که روز قیامت روزه داران از آن وارد جنت می شوند.

۱۴۳- إِنَّ فِي الْجَنَّةِ لَشَجْرَةً يَسِيرُ الرَّكِبُ فِي ظِلِّهَا مِائَةَ عَامٍ لَا يَقْطَعُهَا.

در بهشت درختی وجود دارد که فرد سوار کار، صد سال در زیر سایه‌ی آن حرکت می‌کند، اما نمی‌تواند آن را ببیند.

۱۴۴- **إِنَّ هَذِهِ الْحَبَّةَ السَّوْدَاءَ شِفَاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ.**

سیاه دانه، علاج هر بیماری است.

۱۴۵- **إِنَّ فِي الصَّلَاةِ لَشُغْلًا.**

در نماز، مشغولیت وجود دارد.

۱۴۶- **إِنَّ كَذِبًا عَلَيَّ لَيْسَ كَكَذِبِ عَلَيَّ أَحَدٍ.**

نسبت دادن دروغ به من، همانند نسبت دادن دروغ به هیچ کس دیگر نیست.

۱۴۷- **إِنَّ لِلَّهِ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ اسْمًا مِائَةً إِلَّا وَاحِدًا، مَنْ أَحْصَاهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ.**

خداوند نود و نه اسم دارد. یعنی یکی کمتر از صد. هر کس که آنها را حفظ نماید، به بهشت می‌رود.

۱۴۸- **إِنَّ لِلَّهِ مَا أَخَذَ وَلَهُ مَا أُعْطِيَ.**

از آن خداست هر آن چه بدهد و بگیرد.

۱۴۹- **إِنَّ مِمَّا أَدْرَكَ النَّاسُ مِنْ كَلَامِ النَّبِيِّ إِذَا لَمْ تَسْتَحِي فَاصْنَعْ مَا شِئْتَ.**

یکی از سخنانی که مردم از پیامبران گذشته دریافته‌اند، این است که: اگر شرم نداری هر چه خواهی کن.

۱۵۰- **إِنَّ الْمُؤْمِنَ لِلْمُؤْمِنِ كَالْبُنْيَانِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا.**

مؤمن برای مؤمن به منزله‌ی یک ساختمان است که هر بخش آن باعث تقویت بخش دیگر آن می‌شود.

۱۵۱- **إِنَّ الْمُؤْمِنَ يَأْكُلُ فِي مَعِي وَاحِدٍ.**

مؤمن در یک معده، غذا می‌خورد.

۱۵۲- إِنَّ الْمُؤْمِنَ يَرَى ذُنُوبَهُ كَأَنَّهُ قَاعِدٌ تَحْتَ جَبَلٍ يَخَافُ أَنْ يَقَعَ عَلَيْهِ.

مؤمن گناهانش را مانند کوهی می‌بیند، که زیر آن نشسته است و می‌ترسد که روی او بیفتد.

۱۵۳- إِنَّ مِنْ أَحَبِّكُمْ إِلَيَّ أَحْسَنَكُمْ أَخْلَاقًا.

محبوب‌ترین شما نزد من، خوش اخلاق‌ترینتان است.

۱۵۴- إِنَّ أَشْرَاطَ السَّاعَةِ أَنْ يَقِلَّ الْعِلْمُ.

از نشانه‌های قیامت، کم شدن علم است.

۱۵۵- إِنَّ مِنْ أَلْبِيَانٍ لَسِحْرًا.

همانا بعضی از سخنان، سحرند.

۱۵۶- إِنَّ مِنْ الشَّعْرِ حِكْمَةً.

همانا بعضی از اشعار، سخنان مفید و با حکمتی هستند.

۱۵۷- إِنَّ مِنْ عِبَادِ اللَّهِ مَنْ لَوْ أَقْسَمَ عَلَى اللَّهِ لَأَبْرَهُ.

همانا در میان بندگان خدا، افرادی هستند، که اگر به خدا سوگند یاد کنند، خداوند سوگندشان را راست می‌گرداند.

۱۵۸- إِنَّ النَّذْرَ لَا يُقَدِّمُ شَيْئًا وَلَا يُؤَخِّرُ.

نذر، هیچ چیز را به تقدیم یا تأخیر، نمی‌اندازد.

۱۵۹- إِنَّ هَذِهِ النَّارَ إِنَّمَا هِيَ عَدُوٌّ لَكُمْ فَإِذَا نِمْتُمْ فَأَظْفِقُوهَا عَنْكُمْ.

آتش دشمن شماست، پس هرگاه خواستید بخوابید، آن را خاموش کنید.

۱۶۰- أَنَا أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنفُسِهِمْ.

من بر مؤمنان از خودشان اولی‌تر هستم.

۱۶۱- أَنَا أَوْلَىٰ النَّاسِ بِعِيسَىٰ ابْنِ مَرْيَمَ.

من از همه مردم، به عیسی پسر مریم نزدیک ترم.

۱۶۲- أَنَا سَيِّدُ النَّاسِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

من سرور مردم، در روز قیامت هستم.

۱۶۳- أَنَا فَرَطُكُمْ عَلَى الْحَوْضِ فَمَنْ وَرَدَهُ شَرِبَ مِنْهُ.

من شما را به سوی حوض (کوثر) می‌فرستم، هر کس بر آن وارد شود، از آن می‌نوشد.

۱۶۴- أَنَا النَّبِيُّ لَا كَذِبُ.

من نبی خدا هستم و این (ادعا) دروغ نیست.

۱۶۵- أَنَا وَكَافِلُ الْيَتِيمِ فِي الْجَنَّةِ هَكَذَا.

من و سرپرست یتیم در بهشت این گونه‌ایم. (به دو انگشت وسطی و سبابه اشاره نمودند).

۱۶۶- الْأَنْصَارُ لَا يُجِبُهُمْ إِلَّا مُؤْمِنٌ.

فقط مؤمنان، انصار را دوست می‌دارند.

۱۶۷- أَنْفَقِي وَلَا تُحْصِي فَيُحْصِيَ اللَّهُ عَلَيْكَ.

صدقه و بخشش کن و آنچه را صدقه می‌دهی، حساب نکن تا خداوند نیز برای تو حساب نکند.

۱۶۸- إِنَّكُمْ سَتَحْرِصُونَ عَلَى الْإِمَارَةِ وَسَتَكُونُ نَدَامَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

شما برای رسیدن به فرمانروایی و حکمرانی تلاش می‌کنید، ولی روز قیامت باعث ندامت و پشیمانی شما خواهد شد.

۱۶۹- إِنَّكُمْ سَتَرَوْنَ بَعْدِي أَثَرَةَ فَاصِرُوا.

بعد از من تبعیض‌های زیادی خواهید دید، پس صبر کنید.

۱۷۰- إِنْكُمْ سَتَرُونَ رَبَّكُمْ كَمَا تَرُونَ هَذَا الْقَمَرَ.

شما همان گونه که ماه را می‌بینید، روز قیامت پروردگارتان را مشاهده می‌کنید.

۱۷۱- إِنْكُمْ مَحْشُورُونَ حُفَاةَ عُرَاةٍ غُرُلًا.

شما پا برهنه، عریان و ختنه نشده، حشر خواهید شد.

۱۷۲- إِنْمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ.

اعمال به نیت‌ها بستگی دارد.

۱۷۳- إِنْمَا جُعِلَ الْإِمَامُ لِيُؤْتَمَّ بِهِ.

امام برای تبعیت و پیروی قرار داده شده است.

۱۷۴- إِنْمَا الْمَدِينَةُ كَالْكَبِيرِ تَنْفِي خَبَثِهَا.

مدینه مانند کوره است، که ناخالصی و ناپاکی را دور می‌ریزد.

۱۷۵- إِنْمَا النَّاسُ كَاللِّبْلِ الْمَائَةِ لَا تَكَادُ تَجِدُ فِيهَا رَاحِلَةً.

مردم مانند صد شتری هستند که در میان آن‌ها یک سواری پیدا نمی‌شود. (شتری که مناسب سوار شدن باشد).

۱۷۶- إِنْمَا يَلْبَسُ الْحَرِيرَ فِي الدُّنْيَا مَنْ لَا خَلَقَ لَهُ.

کسی ابرایشم را می‌پوشد، که بهره‌ای (در آخرت) ندارد.

۱۷۷- اهْتَزَّ عَرْشُ الرَّحْمَنِ لِمَوْتِ سَعْدِ بْنِ مُعَاذٍ.

عرش خدا به خاطر مرگ سعد بن معاذ به لرزه در آمد.

۱۷۸- أَوْفِ بِنَذْرِكَ.

به نذر خود وفا کن.

۱۷۹- أَوَّلُ مَا يُقْضَى بَيْنَ النَّاسِ فِي الدِّمَاءِ.

اولین فیصله‌ای که در (روز قیامت) میان انسان‌ها صورت می‌گیرد، در مورد خون‌ها (قتل‌ها) است.

۱۸۰- **إِيَّاكُمْ وَالْجُلُوسَ عَلَى الطَّرِيقَاتِ.**

از نشستن در معابر عمومی پرهیز کنید.

۱۸۱- **إِيَّاكُمْ وَالِدُخُولَ عَلَى النِّسَاءِ.**

از رفتن نزد زنان (بیگانه) پرهیز کنید.

۱۸۲- **إِيَّاكُمْ وَالظَّنَّ فَإِنَّ الظَّنَّ أَكْذَبُ الْحَدِيثِ.**

از گمان بد اجتناب کنید، زیرا گمان بد، بدترین دروغ است.

۱۸۳- **إِيَّاكُمْ وَالْوِصَالَ.**

از روزه‌ی پی در پی پرهیز کنید.

۱۸۴- **آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ وَإِذَا أُوْتِمِنَ خَانَ.**

منافق سه نشانه دارد: در صحبت دروغ می‌گوید، خلاف وعده عمل می‌کند و در امانت خیانت می‌کند.

۱۸۵- **الْآيَتَانِ مِنْ آخِرِ سُورَةِ الْبَقَرَةِ مَنْ قَرَأَهُمَا فِي لَيْلَةٍ كَفَتَاهُ.**

هرکس، دو آیه‌ی آخر سوره بقره را در هر شب بخواند، او را کفایت می‌کنند.

۱۸۶- **أَيُّمَا مُسْلِمٍ شَهِدَ لَهُ أَرْبَعَةٌ بِخَيْرٍ أَدْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ.**

خداوند هر میت مسلمان را که چهار نفر به نیک بودنش گواهی دهند، وارد بهشت خواهد کرد.

۱۸۷- **الْإِيمَانُ بِضْعٌ وَسِتُّونَ شُعْبَةً.**

ایمان شصت و اندی شعبة دارد.

۱۸۸- **بِسْمِ مَا لِأَحَدِهِمْ يَقُولُ نَسِيتُ آيَةَ كَيْتٍ وَكَيْتٍ.**

چقدر بد است برای کسی که می‌گوید: فلان و فلان آیه را فراموش کرده‌ام.

۱۸۹- **الْبُرَاقُ فِي الْمَسْجِدِ خَطِيئَةٌ وَكَفَّارُهَا دَفْنُهَا.**

انداختن آب دهان در مسجد، گناه است و کفاره‌ی آن دفن کردن و از بین بردن آن، می‌باشد.

۱۹۰- **بَشِّرُوا خَدِيجَةَ بَيْتٍ مِنَ الْجَنَّةِ مِنْ قَصَبٍ لَا صَخَبَ فِيهِ وَلَا نَصَبَ.**

خدیجه را بشارت بدهید به خانه‌ای در بهشت که از مرواریدهای میان تهی ساخته شده است و هیچ گونه خستگی و سر و صدایی در آن وجود ندارد.

۱۹۱- **بُعِثْتُ أَنَا وَالسَّاعَةَ كَهَاتَيْنِ.**

بعثت من و قیامت مانند این دو است. (مانند نزدیکی دو انگشت وسطی و سبابه).

۱۹۲- **بُعِثْتُ بِجَوَامِعِ الْكَلِمِ وَنُصِرْتُ بِالرُّعْبِ.**

با کلمات جامع (مختصر از نظر لفظ و پربار از نظر معنا) مبعوث شدم و با رعب (ترسیدن دشمن) یاری شده‌ام.

۱۹۳- **بَلِّغُوا عَنِّي وَلَوْ آيَةً.**

از طرف من به مردم ابلاغ کنید، اگرچه یک آیه باشد.

۱۹۴- **الْبَيْعَانِ بِالْخِيَارِ مَا لَمْ يَتَفَرَّقَا.**

فروشنده و خریدار تا زمانی که از هم جدا نشده‌اند، اختیار فسخ معامله را دارند.

۱۹۵- **بَيْنَ كُلِّ أَدَانَيْنِ صَلَاةٌ.**

میان هر اذان و اقامه، نمازی وجود دارد.

۱۹۶- **بَيْنَ يَدَيِ السَّاعَةِ أَيَّامُ الْهَرَجِ.**

نزدیک قیامت هرج و مرج (قتل)، زیاد می‌شود.

۱۹۷- **بَيْنَا رَجُلٌ يَجْرُ إِزَارَهُ إِذْ خُسِفَ بِهِ.**

مردی که متکبرانه ازارش را روی زمین می‌کشید، در زمین فرو رفت.

۱۹۸- بَيْنَمَا رَجُلٌ يَمْشِي بِطَرِيقٍ وَجَدَ غُصْنَ شَوْكٍ عَلَى الطَّرِيقِ فَأَخْرَهُ فَشَكَرَ اللَّهُ لَهُ فَغَفَرَ لَهُ.

شخصی، شاخه‌ی خاردار را در مسیر راه دید، آن را برداشته و به کناری نهاد. خداوند از او خشنود شد و او را مورد مغفرت قرار داد.

۱۹۹- تَجِدُونَ شَرَّ النَّاسِ ذَا الْوَجْهَيْنِ الَّذِي يَأْتِي هُوَ لَاءِ بَوَّجِهٍ وَيَأْتِي هُوَ لَاءِ بَوَّجِهٍ.

بدترین مردم، انسان دو رویی است که با یک چهره، نزد یک گروه، و با چهره‌ی دیگر، نزد گروه دیگری می‌رود.

۲۰۰- تَجِدُونَ النَّاسَ مَعَادِنَ خِيَارُهُمْ فِي الْجَاهِلِيَّةِ خِيَارُهُمْ فِي الْإِسْلَامِ إِذَا فَهَمُوا.

مردم مانند معادن‌اند، آنان که در جاهلیت بهترین مردم بودند، در اسلام نیز بهترین مردم هستند، البته اگر شناخت و فهم دینی داشته باشند.

۲۰۱- تَحَرَّوْا لَيْلَةَ الْقَدْرِ.

شب قدر را جستجو کنید.

۲۰۲- التَّسْبِيحُ لِلرِّجَالِ وَالتَّصْفِيقُ لِلنِّسَاءِ.

سبحان الله مخصوص مردان و کف زدن مخصوص زنان است. (هنگام اشتباه کردن امام در نماز).

۲۰۳- تَسَحَّرُوا فَإِنَّ فِي السَّحُورِ بَرَكَةً.

سحری بخورید، زیرا در خوردن سحری، خیر و برکت نهفته است.

۲۰۴- تَصَدَّقُوا فَإِنَّهُ يَأْتِي عَلَيْكُمْ زَمَانٌ يَمْشِي الرَّجُلُ بِصَدَقَتِهِ فَلَا يَجِدُ مَنْ يَقْبَلُهَا.

صدقه دهید، زیرا زمانی فرا خواهد رسید که شخص، با صدقه خود به راه می‌افتد، اما هیچ کس را پیدا نمی‌کند که آن را بپذیرد.

۲۰۵- تَصَدَّقِي وَلَا تُوعِي فَيُوعِيَ عَلَيْكَ.

مال خود را انفاق کن و آن را نزد خود نگه ندار، زیرا در آن صورت خدا نیز با تو چنین خواهد کرد.

۲۰۶- تَعَاهَدُوا الْقُرْآنَ.

از قرآن مواظبت کنید. (همواره آن را تلاوت نمایید).

۲۰۷- تَعَسَّ عَبْدُ الدِّينَارِ وَالدَّرْهَمَ.

بنده‌ی دینار و درهم نابود بود!

۲۰۸- تَعَوَّدُوا بِاللَّهِ مِنْ جَهْدِ الْبَلَاءِ.

از گرفتاری به خدا پناه ببرید.

۲۰۹- تُقَطَّعُ يَدُ السَّارِقِ فِي رُبْعِ دِينَارٍ.

با ربع دینار دزدی، دست سارق قطع می‌گردد.

۲۱۰- تُنْكَحُ الْمَرْأَةُ لِأَرْبَعٍ لِمَالِهَا وَلِحَسَبِهَا وَجَمَالِهَا وَلِدِينِهَا فَاطْفَرُ بِذَاتِ الدِّينِ تَرِبَتْ يَدَاكَ.

زن بخاطر چهار چیز نکاح می‌شود: بخاطر مالش، نسب اش، زیبایی اش و دینش. پس دستهایت خاک آلود گردد، زن دین دار را انتخاب کن.

۲۱۱- الْجَارُ أَحَقُّ بِسَقْبِهِ.

همسایه بیشتر مستحق شفعه است.

۲۱۲- الْجَنَّةُ أَقْرَبُ إِلَيَّ أَحَدِكُمْ مِنْ شِرَاكٍ نَعْلِهِ وَالنَّارُ مِثْلُ ذَلِكَ.

بهشت و جهنم از بند کفش هایتان به شما نزدیک ترند.

۲۱۳- حُجِبَتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ.

آتش در حجاب هواهای نفسانی است.

۲۱۴- الْحَرْبُ خَدَعَةٌ.

جنگ فریب و نیرنگ است.

۲۱۵- حَقُّ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ أَنْ يَغْتَسِلَ فِي كُلِّ سَبْعَةِ أَيَّامٍ.

یک بار غسل کردن در هفته بر مسلمان واجب است.

۲۱۶- الْحَلَالُ بَيْنَ وَالْحَرَامِ بَيْنٌ وَبَيْنَهُمَا مُشَبَّهَاتٌ لَا يَعْلَمُهَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ.

حلال و حرام واضح است و در میان آن دو امور مشتبهی وجود دارد، که بسیاری از مردم آن را نمی‌دانند.

۲۱۷- الْحَلِيفُ مُنْفَقَةٌ لِلسَّلْعَةِ مُمَحِقَةٌ لِلْبِرْكَاتِ.

سوگند دروغ، باعث (گرمی بازار و) فروش کالا می‌شود، ولی خیر و برکت را از بین می‌برد.

۲۱۸- الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَفَانَا وَأَرْوَانَا.

حمد و ستایش از آن خدایی است که ما را کفایت کرده و سیراب نموده است.

۲۱۹- الْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ.

حمد و ثنا برای خدا باد، ثنائی بسیار پاکیزه و مبارک.

۲۲۰- الْحَمَّى مِنْ فَيْحِ جَهَنَّمَ فَأَبْرِدُوهَا بِالْمَاءِ.

گرمای تب، برگرفته از گرمای جهنم است، پس بوسیله‌ی آب آن را سرد کنید.

۲۲۱- الْحَيَاءُ لَا يَأْتِي إِلَّا بِخَيْرٍ.

حیاء، چیزی جز خوبی به ارمغان نمی‌آورد.

۲۲۲- خَالِفُوا الْمُشْرِكِينَ وَفَرُّوا اللَّحَى.

با مشرکین مخالفت کنید، ریش هایتان را بگذارید.

۲۲۳- خُذُوا مِنَ الْأَعْمَالِ مَا تُطِيقُونَ.

آن چه که می‌توانید، انجام دهید.

۲۲۴- خَلَقَ اللَّهُ آدَمَ وَطُولُهُ سِتُونَ ذِرَاعًا.

خداوند آدم را آفرید که قامتش، شصت ذراع بود.

۲۲۵- خَمَّرُوا الْأَنْيَةَ وَأَجِيفُوا الْأَبْوَابَ.

(هنگام خواب) درب ظرف‌ها را بیوشانید و درها را ببندید.

۲۲۶- حَمْسٌ فَوَاسِقٌ يُقْتَلْنَ فِي الْحَرَمِ الْفَارَةِ وَالْعَقْرَبُ وَالْحَدْيَا وَالْغُرَابُ وَالْكَلْبُ الْعَقُورُ.

پنج نوع از حیوانات را که مودی هستند، می‌توان در حرم کشت و عبارتند از: کلاغ، باز شکاری، عقرب، موش و سگ‌ها.

۲۲۷- خَيْرُ دُورِ الْأَنْصَارِ بَنُو النَّجَّارِ.

بهترین تیره انصار، بنی نجار است.

۲۲۸- خَيْرُ الصَّدَقَةِ مَا كَانَ عَنْ ظَهْرِ غَنَى.

بهتر صدقه، آن است که (صدقه دهنده) آن را از روی بی‌نیازی (صدقه) دهد.

۲۲۹- الْخَيْرُ مَعْقُودٌ بِنَوَاصِي الْخَيْلِ.

خیر و برکت (پاداش و غنیمت)، در پیشانی اسب‌ها گره زده شده است. (اسبی که در جهاد استفاده می‌شود).

۲۳۰- خَيْرُ نِسَاءِ رَكْبِنَ الْإِبِلِ صَالِحُ نِسَاءِ قُرَيْشٍ.

زنان قریشی، بهترین زنان شترسوار عرب‌اند.

۲۳۱- خَيْرُ نِسَائِهَا مَرِيْمٌ وَخَيْرُ نِسَائِهَا خَدِيجَةٌ.

بهترین زن امت‌های گذشته، مریم دختر عمران و بهترین زن امت من، خدیجه است.

۲۳۲- خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ.

بهترین شما کسی است که قرآن را یاد بگیرد و به دیگران یاد بدهد.

۲۳۳- دَعُهُ فَإِنَّ الْحَيَاءَ مِنَ الْإِيمَانِ.

او را رها کن، زیرا حیا بخشی از ایمان است.

۲۳۴- دَعُوهُ فَإِنَّ لِصَاحِبِ الْحَقِّ مَقَالًا.

او را رها کنید، زیرا صاحب حق، حق سخن گفتن دارد.

۲۳۵- دَعُونِي مَا تَرَكْتُكُمْ إِنَّمَا هَلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ بِسُؤَالِهِمْ وَاخْتِلَافِهِمْ عَلَى أَنْبِيَائِهِمْ.

مرا بگذارید مادامی که من شما را گذاشته‌ام (سؤال بی مورد نپرسید)، همانا کسانی که پیش از شما می‌زیستند، به علت زیاد سؤال کردن و اختلاف با پیامبرانشان هلاک شدند.

۲۳۶- الَّذِي تَفَوُّتُهُ صَلَاةُ الْعَصْرِ كَأَنَّمَا وَتَرَ أَهْلَهُ وَمَالَهُ.

کسی که نماز عصرش فوت گردد، مانند این است که اهل و مالش را از دست داده باشد.

۲۳۷- الَّذِي يَخْنُقُ نَفْسَهُ يَخْنُقُهَا فِي النَّارِ.

هر کس که خود را خفه نماید و بکشد، در جهنم نیز خود را خفه می‌کند.

۲۳۸- الَّذِي يَشْرَبُ فِي إِثَاءِ الْفِضَّةِ إِنَّمَا يُجْرَجُ فِي بَطْنِهِ نَارَ جَهَنَّمَ.

هر کس در ظرف نقره‌ای آب بنوشد، در واقع، آتش جهنم در شکمش می‌ریزد.

۲۳۹- الرُّؤْيَا الْحَسَنَةُ مِنَ اللَّهِ.

خواب نیک از طرف خدا است.

۲۴۰- الرُّؤْيَا الصَّالِحَةُ جُزْءٌ مِنْ سِتَّةٍ وَأَرْبَعِينَ جُزْءًا مِنَ النَّبُوَّةِ.

خواب خوب، یک بخش از چهل و شش بخش نبوت به شمار می‌رود.

۲۴۱- الرُّؤْيَا مِنَ اللَّهِ وَالْحُلْمُ مِنَ الشَّيْطَانِ.

خواب نیک از جانب خدا و خواب‌های پریشان از جانب شیطان است.

۲۴۲- اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي خَطِيئَتِي وَجَهْلِي.

خدایا گناهان و نادانی‌هایم را مغفرت کن.

۲۴۳- رَبَّاطُ يَوْمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا عَلَيْهَا.

یک روز نگهبانی دادن در راه خدا، از دنیا و آن چه در آن وجود دارد، بهتر است.

۲۴۴- رَحِمَ اللَّهُ رَجُلًا سَمَحًا إِذَا بَاعَ وَإِذَا اشْتَرَى.

خداوند بر بنده‌ای رحم کند که هنگام خرید و فروش سهل‌گیری می‌کند.

۲۴۵- الرَّحِمُ شِجْنَةٌ فَمَنْ وَصَلَهَا وَصَلَتْهُ وَمَنْ قَطَعَهَا قَطَعَتْهُ.

رحم از جانب خدا است، هر کس آن را وصل کند، (حق خویشاوندی را به جا آورد) او را به خود می‌رساند. و هر کس، آن را قطع کرد (حق خویشاوندی را به جا نیاورد) خدا با او قطع رابطه خواهد نمود.

۲۴۶- السَّاعِي عَلَى الْأَرْمَلَةِ وَالْمَسْكِينِ كَالْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.

کسی که در جهت تأمین نیازهای زنان بیوه و مساکین تلاش می‌کند، مانند کسی است که در راه خدا، جهاد می‌نماید.

۲۴۷- سِيَابُ الْمُسْلِمِ فُسُوقٌ.

فحش و ناسزا گفتن مسلمان، فسق است.

۲۴۸- سَدُّوْا وَقَارِبُوْا وَأَبْشِرُوْا.

راه راست را بدون افراط و تفریط در پیش بگیرید و میانه روی کنید و بشارت دهید.

۲۴۹- السَّفَرُ قِطْعَةٌ مِنَ الْعَذَابِ.

سفر بخشی از عذاب است.

۲۵۰- سَمَّ اللَّهُ وَكُلُّ مِمَّا يَلِيكَ.

اسم خدا را یاد کن و با دست راست بخور.

۲۵۱- تَسَمَّوْا بِاسْمِي وَلَا تَكْتُمُوا بِكُتَيْبِي.

اسم مرا به عنوان اسم انتخاب کنید، ولی از کنیه من (ابوالقاسم) استفاده نکنید.

۲۵۲- سَوُّوا صُفُوفَكُمْ فَإِنَّ تَسْوِيَةَ الصُّفُوفِ مِنْ إِقَامَةِ الصَّلَاةِ.

صف هایتان را راست و برابر کنید، زیرا برابر کردن صفوف از برپایی نماز است.

۲۵۳- شَرُّ الطَّعَامِ طَعَامُ الْوَلِيمَةِ يُدْعَى لَهَا الْأَغْنِيَاءُ وَيُتْرَكُ الْفُقَرَاءُ.

بدترین غذای عروسی آن است که ثروتمندان به آن دعوت شده و فقرا از آن باز مانند.

۲۵۴- الشُّهَدَاءُ خَمْسَةٌ الْمَطْعُونُ وَالْمَبْطُونُ وَالْعَرِيقُ وَصَاحِبُ الْهَدْمِ وَالشَّهِيدُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.

شهداء پنج دسته اند: ۱- کسی که بر اثر طاعون بمیرد. ۲- کسی که در اثر اسهال بمیرد.

۳- کسی که در اثر غرق شدن در آب بمیرد. ۴- کسی که زیر آوار بمیرد. ۵- کسی که در راه الله کشته شود.

۲۵۵- الصَّبْرُ عِنْدَ الصَّدْمَةِ الْأُولَى.

صبر، همان است که در آغاز مصیبت باشد.

۲۵۶- الصَّلَاةُ أَحْسَنُ مَا يَعْمَلُ النَّاسُ.

نماز بهترین عملی است که مردم انجام می دهند.

۲۵۷- صَلَاةُ الْجَمَاعَةِ تَفْضُلُ صَلَاةَ الْفَدِّ بِسَبْعٍ وَعِشْرِينَ دَرَجَةً.

نماز جماعت بر نمازی که به تنهایی خوانده شود، بیست و هفت درجه، برتری دارد.

۲۵۸- صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ صَلَاةٍ فِيمَا سِوَاهُ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ.

نماز خواندن در مسجد من، هزار بار بهتر از نماز خواندن در سایر مساجد است، بجز

مسجد الحرام.

۲۵۹- صُومُوا لِرُؤْيَيْتِهِ وَأَفْطِرُوا لِرُؤْيَيْتِهِ.

با دیدن (هلال ماه رمضان) روزه بگیرید و با مشاهده‌ی (هلال ماه شوال) افطار کنید.

۲۶۰- الصِّيَامُ جَنَّةٌ.

روزه سپری (در برابر آتش جهنم) است.

۲۶۱- الطَّاعُونَ شَهَادَةٌ لِكُلِّ مُسْلِمٍ.

هر مسلمانی که بر اثر طاعون بمیرد، شهید است.

۲۶۲- طَعَامُ الْاِثْنَيْنِ كَافِي الثَّلَاثَةِ.

غذای دو نفر برای سه نفر کافی است.

۲۶۳- الظُّلْمُ ظُلُمَاتٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

ظلم، باعث تاریکی‌های (متعددی) در روز قیامت می‌گردد.

۲۶۴- الْعَائِدُ فِي هَيْبَتِهِ كَالْعَائِدِ فِي قَيْبِهِ.

کسی که هبه‌اش را پس می‌گیرد، مانند کسی است که استفراغ کرده، سپس دوباره استفراغش را می‌خورد.

۲۶۵- الْعَجْمَاءُ جُبَّارٌ، وَالْبَيْرُ جُبَّارٌ.

آنچه را حیوانی (بدون هدایت کسی) تلف کند، حقش به هدر می‌رود. و آنچه در چاه کسی بیفتد، حقش به هدر می‌رود.

۲۶۶- عَذِبَتْ امْرَأَةٌ فِي هَرَّةٍ حَبَسَتْهَا حَتَّى مَاتَتْ جُوعًا.

زنی بخاطر این که گربه‌ای را حبس کرده تا از گرسنگی تلف شده بود، عذاب داده می‌شد.

۲۶۷- الْعُمْرَةُ إِلَى الْعُمْرَةِ كَفَّارَةٌ لِمَا بَيْنَهُمَا.

یک عمره تا عمره دیگر، موجب بخشش و کفاره گناہانی می‌شود که میان آن دو عمره، انجام گرفته‌اند.

۲۶۸- الْعَيْنُ حَقٌّ.

چشم زخم، حقیقت دارد.

۲۶۹- غَدَوَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ رَوْحَةٌ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا.

صبح و شامی در راه خدا رفتن (جهاد کردن) از دنیا و آن چه در آن وجود دارد، بهتر است.

۲۷۰- غُسْلُ يَوْمِ الْجُمُعَةِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُحْتَلِمٍ.

غسل روز جمعه، بر هر مسلمان بالغ، واجب است.

۲۷۱- فِتْنَةُ الرَّجُلِ فِي أَهْلِهِ وَمَالِهِ وَوَلَدِهِ وَجَارِهِ.

فتنه‌هایی که از ناحیه‌ی زن، مال، فرزند و همسایه دامن گیر مرد می‌شود.

۲۷۲- الْفِطْرَةُ خَمْسُ الْخِثَانِ وَالِاسْتِحْدَادُ وَقَصُّ الشَّارِبِ وَتَقْلِيمُ الْأُظْفَارِ وَتَنْفُ الْأَبَاطِ.

سنت‌های فطری پنج مورد اند: ۱- ختنه کردن ۲- تراشیدن موهای زیر ناف ۳- کوتاه کردن سیبل‌ها ۴- کوتاه نمودن ناخن‌ها ۵- کندن موهای زیر بغل.

۲۷۳- فَكُّوا الْعَانِي وَأَجِيبُوا الدَّاعِيَ.

اسیران را آزاد کنید و دعوت ولیمه را استجابت نمایید.

۲۷۴- فِي الْجَنَّةِ ثَمَانِيَةٌ أَبْوَابٍ.

بهشت هشت در دارد.

۲۷۵- قَاتَلَ اللَّهُ الْيَهُودَ اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ مَسَاجِدَ.

خداوند یهود را نابود کند، زیرا قبور پیامبرانشان را مسجد کردند.

۲۷۶- قَالَ اللَّهُ: إِذَا أَحَبَّ عَبْدِي لِقَائِي أَحَبَّتُ لِقَاءَهُ وَإِذَا كَرِهَ لِقَائِي كَرِهْتُ لِقَاءَهُ.

خداوند متعال می‌فرماید: هرگاه بنده‌ام دیدار من را دوست بدارد، من نیز دیدار با او را می‌پسندم.

۲۷۷- قَالَ اللَّهُ: أَعَدَدْتُ لِعِبَادِي الصَّالِحِينَ مَا لَا عَيْنٌ رَأَتْ وَلَا أُذُنٌ سَمِعَتْ وَلَا خَطَرَ عَلَى

قَلْبِ بَشَرٍ.

خداوند عزوجل می‌فرماید: برای بندگان نیکوکارم، نعمت‌هایی فراهم کرده‌ام، که هیچ چشمی آن‌ها را ندیده و هیچ گوشی آن‌ها را نشنیده، و به قلب هیچ انسانی خطور نکرده است.

۲۷۸- قَالَ اللَّهُ: أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِي.

خداوند متعال می‌فرماید: من با بنده‌ام بر اساس گمانی که به من دارد، رفتار می‌کنم.

۲۷۹- قَالَ اللَّهُ: أَنْفِقُ يَا ابْنَ آدَمَ أَنْفِقْ عَلَيْكَ.

خداوند متعال می‌فرماید: ای فرزند آدم انفاق کن، تا من بر تو انفاق کنم.

۲۸۰- قَالَ اللَّهُ: عَزَّ وَجَلَّ يُؤْذِنِي ابْنُ آدَمَ يَسُبُّ الدَّهْرَ وَأَنَا الدَّهْرُ.

خداوند عزوجل می‌فرماید: فرزند آدم مرا ناراحت می‌کند، یعنی به روزگار دشنام می‌دهد، حال آن که من روزگار هستم.

۲۸۱- قَالَ اللَّهُ: وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذَهَبَ يَخْلُقُ كَخَلْقِي.

خداوند متعال می‌فرماید: چه کسی ستمکارتر از فردی است که تلاش می‌کند، مانند آفرینش من بیافریند.

۲۸۲- قَالَ اللَّهُ: كُلُّ عَمَلِ ابْنِ آدَمَ لَهُ إِلَّا الصَّوْمَ فَإِنَّهُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ.

خداوند متعال می‌فرماید: هر عملی که فرزند آدم انجام می‌دهد، برای خودش می‌باشد، جز روزه، که مخصوص من است و من خودم پاداش آن را خواهم داد.

۲۸۳- قُتِمْتُ عَلَى بَابِ الْجَنَّةِ فَكَانَ عَامَّةً مَنْ دَخَلَهَا الْمَسَاكِينُ.

کنار دروازه‌ی بهشت ایستادم، بیشترین کسانی که وارد بهشت می‌شوند، مساکین بودند.

۲۸۴- كِتَابُ اللَّهِ الْقِصَاصُ.

آن چه کتاب خدا حکم می‌کند، قصاص است.

۲۸۵- الْكَرِيمُ ابْنُ الْكَرِيمِ ابْنُ الْكَرِيمِ يُوسُفُ بْنُ يَعْقُوبَ بْنِ إِسْحَاقَ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ.

بزرگوار فرزند بزرگوار فرزند بزرگوار، یوسف بن یعقوب بن اسحاق بن ابراهیم است.

۲۸۶- كُلُّ أُمَّتِي مُعَافَى إِلَّا الْمُجَاهِرِينَ.

همه‌ی افراد امت من بخشیده خواهند شد، مگر کسانی که به طور علنی مرتکب گناه شوند.

۲۸۷- كُلُّ أُمَّتِي يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ أْبَى.

همه‌ی امت من وارد بهشت خواهند شد، مگر کسی که امتناع ورزد.

۲۸۸- كُلُّ بَيْعِنِ لَا يَبِيعُ بَيْنَهُمَا حَتَّى يَتَفَرَّقَا.

تا زمانی که فروشنده و خریدار از هم جدا نشده‌اند، معامله منعقد نشده است.

۲۸۹- كُلُّ سَلَامِي مِنَ النَّاسِ عَلَيْهِ صَدَقَةٌ.

بر هر بند از استخوان‌های بدن، صدقه‌ای واجب است.

۲۹۰- كُلُّ شَرَابٍ أَسْكَرَ فَهُوَ حَرَامٌ.

هر نوشیدنی‌ای که انسان را مست کند، حرام است.

۲۹۱- كُلُّ مَعْرُوفٍ صَدَقَةٌ.

هر کار نیکی، صدقه به شمار می‌رود.

۲۹۲- كُلُّ مِمَّا يَلِيكَ.

از جلوی خود بخور.

۲۹۳- كُلُّ مَوْلُودٍ يُوَلَّدُ عَلَى الْفِطْرَةِ.

هر نوزادی بر فطرت صحیح (اسلام) به دنیا می‌آید.

۲۹۴- كُلُّ مَيْسَرٍ لِمَا خُلِقَ لَهُ.

هر کس کاری را انجام می‌دهد، که برایش میسر است.

۲۹۵- كُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ.

هر کدام از شما مسئول است و از هر یک از شما درباره مسئولیتش سؤال خواهد شد.

۲۹۶- كُلُوا مِنَ الْأَضَاحِيِّ.

از گوشت قربانی بخورید.

۲۹۷- الْكَمَاءُ مِنَ الْمَنِّ وَمَاؤُهَا شِفَاءٌ لِلْعَيْنِ.

قارچ از شبنم می‌باشد و آب آن شفای چشم است.

۲۹۸- كُنْ فِي الدُّنْيَا كَأَنَّكَ غَرِيبٌ أَوْ عَابِرُ سَبِيلٍ.

در دنیا مانند مسافر یا رهگذر، زندگی کن.

۲۹۹- كِيلُوا طَعَامَكُمْ يُبَارِكْ لَكُمْ.

مواد خوراکی خود را هنگام داد و ستد وزن کنید، تا در آن، برای شما برکت حاصل

شود.

۳۰۰- لَا أَحَدٌ أَغْيَرُ مِنَ اللَّهِ وَلِذَلِكَ حَرَّمَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ.

هیچ کس بیشتر از خدا غیرت ندارد، از این رو کارهای زشت را خواه آشکار باشد یا

پنهان، حرام قرار داده است.

۳۰۱- لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ لِلْمَوْتِ سَكْرَاتٍ.

لا اله الا الله، همانا مرگ، سختی‌ها دارد.

۳۰۲- لَا تُبَاشِرُ الْمَرْأَةَ الْمَرْأَةَ فَتَنْعَتَهَا لِزَوْجِهَا كَأَنَّهُ يَنْظُرُ إِلَيْهَا.

هیچ زنی، نباید به بدن زن دیگری، نگاه کند و یا آن را لمس نماید و سپس او را نزد

شوهرش، چنان توصیف کند که گویا مرد به آن زن، نگاه می‌کند.

۳۰۳- لَا تَبَاغَضُوا وَلَا تَحَاسَدُوا وَلَا تَدَابَرُوا.

با یکدیگر دشمنی نکنید، حسادت نورزید و به یکدیگر، پشت ننمایید.

۳۰۴- لَا تَبِعُوا الثَّمَرَ حَتَّى يَبْدُوَ صَلَاحَهُ.

میوه را تا نرسیده، نفروشید.

۳۰۵- لَا تَبِعُوا الذَّهَبَ بِالذَّهَبِ إِلَّا مِثْلًا بِمِثْلٍ.

طلا را در مقابل طلا، جز این که برابر باشند و هیچ یک در برابر دیگری زیاد نباشد، نفروشید.

۳۰۶- لَا تَتَمَنَّوْا لِقَاءَ الْعَدُوِّ وَسَلُّوْا لِلَّهِ الْعَاقِبَةَ.

رویاری با دشمن را آرزو نکنید و از خداوند عافیت بخواهید.

۳۰۷- لَا تَجْلِدُوا فَوْقَ عَشْرَةِ أَسْوَاطٍ إِلَّا فِي حَدٍّ مِنْ حُدُودِ اللَّهِ.

به جز حدودی که تعداد شلاقهایشان در قرآن و سنت، معین شده است، به هیچ کس نباید بیشتر از ده شلاق زد.

۳۰۸- لَا تَحْرَوْا بِصَلَاتِكُمْ طُلُوعَ الشَّمْسِ وَلَا غُرُوبَهَا.

هنگام طلوع و غروب آفتاب، نماز نخوانید.

۳۰۹- لَا تَحَسَّسُوا وَلَا تَجَسَّسُوا.

به دنبال عیوب دیگران نباشید، و جاسوسی نکنید.

۳۱۰- لَا تَحْلِفُوا بِآبَائِكُمْ.

به نام پدرانتان، سوگند نخورید.

۳۱۱- لَا تُخَيِّرُوا بَيْنَ الْأَنْبِيَاءِ.

بین انبیاء (علیهم الصلاة والسلام)، کسی را بر دیگری ترجیح ندهید.

۳۱۲- لَا تُخَيِّرُونِي عَلَى مُوسَى.

مرا بر موسی عليه السلام ترجیح ندهید.

۳۱۳- لَا تَدْخُلُ الْمَلَائِكَةُ بَيْتًا فِيهِ كَلْبٌ وَلَا تَصَاوِيرُ.

فرشتگان وارد خانه‌ای که در آن سگ و تصاویر باشد، نمی‌شوند.

۳۱۴- لَا تَدْخُلُوا مَسَاكِينَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ إِلَّا أَنْ تَكُونُوا بَاكِينَ أَنْ يُصِيبَكُمْ مَا أَصَابَهُمْ.

به سکونت گاههای کسانی که به خویشان ظلم کرده‌اند وارد نشوید، از بیم آن که مبادا، آن چه به آن‌ها رسیده (عذاب)، به شما برسد، مگر این که گریان باشید.

۳۱۵- لَا تَرْتَدُّوا بَعْدِي كُفَّارًا يَضْرِبُ بَعْضُكُمْ رِقَابَ بَعْضٍ.

بعد از من کافر نشوید، تا با جنگ و خون ریزی یکدیگر را نابود سازید.

۳۱۶- لَا تَرْعَبُوا عَنْ آبَائِكُمْ.

از پدرانتان روی گردانی نکنید. (خود را به دیگران نسبت ندهید).

۳۱۷- لَا تُسَافِرِ الْمَرْأَةُ إِلَّا مَعَ ذِي مَحْرَمٍ.

هیچ زنی شرعاً حق ندارد، که بدون محرم سفر کند.

۳۱۸- لَا تَسُبُّوا أَصْحَابِي.

اصحاب مرا دشنام ندهید.

۳۱۹- لَا تَسُبُّوا الْأَمْوَاتَ.

مردگان را دشنام ندهید.

۳۲۰- لَا تُسْمُوا الْعِنَبَ الْكَرَمَ.

به انگور کرم نگویند. (کرم نوعی شراب است که از انگور بدست می‌آید، رسول الله

ﷺ استفاده این کلمه را برای شراب ناپسند دانست، زیرا کرم قلب مؤمن است).

۳۲۱- لَا تُشَدُّ الرَّحَالُ إِلَّا إِلَى ثَلَاثَةِ مَسَاجِدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَسْجِدِ الرَّسُولِ صَلَّى اللَّهُ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَمَسْجِدِ الْأَقْصَى.

رخت سفر نبندید مگر برای زیارت سه مسجد: ۱- مسجد الحرام ۲- مسجد النبی ﷺ
۳- مسجد الأقصى.

۳۲۲- لَا تَشْرَبُوا فِي آيَةِ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ.

در ظرف طلا و نقره، آب ننوشید.

۳۲۳- لَا تَشِمْنَ وَلَا تَسْتَوْشِمْنَ.

از دیگران نخواهید که شما را خالکوبی کنند و دیگران را خالکوبی نکنید.

۳۲۴- لَا تُصَدِّقُوا أَهْلَ الْكِتَابِ وَلَا تُكَذِّبُوهُمْ.

اهل کتاب را نه تصدیق کنید و نه تکذیب.

۳۲۵- لَا تُصْرُوا الْإِبِلَ وَالْغَنَمَ.

شیر شتر و گوسفند را (بقصد فریب دادن مشتری) در پستانشان ذخیره نکنید.

۳۲۶- لَا تَصُومُ الْمَرْأَةُ وَبَعْلُهَا شَاهِدٌ إِلَّا بِإِذْنِهِ.

زن در حضور شوهرش بدون اجازه او، روزه نگیرد.

۳۲۷- لَا تَصُومُوا حَتَّى تَرَوْا الْهَلَالَ.

تا زمانی که هلال ماه (رمضان) را ندیده اید، روزه نگیرید.

۳۲۸- لَا تُطْرُونِي كَمَا أَطَرَتِ النَّصَارَى ابْنَ مَرْيَمَ.

در مدح و ستایش من افراط نکنید، آن گونه که نصاری دربارہ عیسی بن مریم افراط کردند.

۳۲۹- لَا تُعْذُ فِي صَدَقَتِكَ.

صدقات را پس مگیر.

۳۳۰- لَا تُعْذَبُوا بِعَذَابِ اللَّهِ.

مردم را با عذاب خدا (آتش)، عذاب ندهید.

۳۳۱- لَا تُقْتَلُ نَفْسٌ ظُلْمًا إِلَّا كَانَ عَلَى ابْنِ آدَمَ الْأَوَّلِ كِفْلٌ مِنْ دَمِهَا وَذَلِكَ لِأَنَّهُ أَوَّلُ مَنْ سَنَّ الْقَتْلَ.

هر انسانی که به ناحق، کشته شود، نخستین فرزند آدم (قابیل)، با گناهش شریک است، زیرا او کسی است که سنت قتل را بنا نهاد.

۳۳۲- لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا.

تا زمانی که آفتاب از مغرب طلوع نکند، قیامت برپا نمی‌شود.

۳۳۳- لَا تَكْذِبُوا عَلَيَّ.

سخنی را به دروغ به من نسبت ندهید.

۳۳۴- لَا تَكُونُوا عَوْنَ الشَّيْطَانِ عَلَيَّ أَحْيَاكُمْ.

شیطان را بر علیه برادران یاری نکنید.

۳۳۵- لَا تَلْبَسُوا الْحَرِيرَ وَلَا الدِّيَابَجَ.

لباس ابریشمی نپوشید.

۳۳۶- لَا تَلَقُّوا الرُّكْبَانَ.

(برای خرید کالا) به استقبال کاروان نروید.

۳۳۷- لَا تَمْنَعُوا فَضْلَ الْمَاءِ لِتَمْنَعُوا بِهِ فَضْلَ الْكَلْبِ.

آب اضافه را جلوگیری نکنید، تا باعث جلوگیری آب، از گیاهان نشوید.

۳۳۸- لَا تُنْكَحُ الْأَيِّمُ حَتَّى تُسْتَأْمَرَ.

زن بیوه بدون مشورت با او، به نکاح داده نمی‌شود.

۳۳۹- لَا تُنْكَحُ الْبِكْرُ حَتَّى تُسْتَأْذَنَ وَلَا الشَّيْبُ حَتَّى تُسْتَأْمَرَ.

دختر باکره بدون اجازه‌اش و زن بیوه بدون مشوره با او، نکاح داده نمی‌شود.

۳۴۰- لَا تُوَاصِلُوا.

روزه‌ها را با یکدیگر وصل نکنید. (بدون افطار و خوردن چیزی، دو روز پشت سر هم روزه نگیرید).

۳۴۱- لَا تُورِدُوا الْمُمْرِضَ عَلَى الْمُصِحِّ.

مريض را نزد فرد سالم نبرید.

۳۴۲- لَا صَلَاةَ بَعْدَ الصُّبْحِ حَتَّى تَرْتَفِعَ الشَّمْسُ وَلَا صَلَاةَ بَعْدَ الْعَصْرِ حَتَّى تَغِيبَ الشَّمْسُ.

بعد از نماز صبح تا زمانی که آفتاب بالا نیامده و بعد از نماز عصر تا زمانی که آفتاب پنهان شود، نماز نخوانید.

۳۴۳- لَا صَلَاةَ لِمَنْ لَمْ يَفْرَأْ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ.

نماز هیچ کس بدون خواندن سوره فاتحه، صحیح نیست.

۳۴۴- لَا عَدْوَى وَلَا طَيْرَةَ وَيُعْجِبُنِي الْفَأَلُ.

هیچ بیماری و آگیرداری بدون اذن خدا اثر نمی‌کند و شگون گرفتن اصالتی ندارد، و من فال نیک گرفتن را می‌پسندم.

۳۴۵- لَا تُورَثُ مَا تَرَكَنَا صَدَقَةً.

از ما (پیامبران) ارث برده نمی‌شود، آن چه ما باقی می‌گذاریم، صدقه است.

۳۴۶- لَا هِجْرَةَ بَعْدَ الْفَتْحِ.

بعد از فتح (مکه)، هجرت (از مکه) وجود ندارد.

۳۴۷- لَا يُؤَلَّنُ أَحَدُكُمْ فِي الْمَاءِ الدَّائِمِ الَّذِي لَا يَجْرِي ثُمَّ يَغْتَسِلُ فِيهِ.

در آب راکد ادرار نکنید، چه بسا برای غسل و طهارت بدان نیاز پیدا کنید.

۳۴۸- لَا يَبِيعُ حَاضِرٌ لِبَادٍ.

فرد شهرنشین (بعنوان دلال)، کالای فرد روستایی را نفروشد.

۳۴۹- لَا يَتَمَنَّيَنَّ أَحَدُكُمْ الْمَوْتَ مِنْ ضَرٍّ أَصَابَهُ.

هیچ یک از شما بخاطر مصیبتی که به آن گرفتار می‌شود، آرزوی مرگ نکند.

۳۵۰- لَا يَجْلِدُ أَحَدُكُمْ امْرَأَتَهُ جِلْدَ الْعَبْدِ ثُمَّ يُجَامِعُهَا فِي آخِرِ الْيَوْمِ.

هیچ یک از شما زن خود را مانند برده نزنند، چه بسا در پایان روز با او همبستر می‌شود.

۳۵۱- لَا يُجْمَعُ بَيْنَ الْمَرْأَةِ وَعَمَّتَيْهَا.

ازدواج هم زمان با یک زن و عمه‌اش جایز نیست.

۳۵۲- لَا يَحُجُّ بَعْدَ الْعَامِ مُشْرِكًا.

از این سال به بعد، هیچ مشرکی اجازه حج کردن ندارد.

۳۵۳- لَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثٍ.

برای هیچ مسلمانی جایز نیست، بیشتر از سه روز با برادر مسلمانش، قهر باشد.

۳۵۴- لَا يَحْلُبَنَّ أَحَدٌ مَاشِيَةً أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِهِ.

هیچ کس بدون اجازه، شیر دام شخصی را ندوشد.

۳۵۵- لَا يَخْطُبُ الرَّجُلُ عَلَى خِطْبَةِ أَخِيهِ.

هیچ کس به خواستگاری کسی که برادر مسلمانش از او خواستگاری کرده، نرود.

۳۵۶- لَا يَخْلُونَ رَجُلًا بِامْرَأَةٍ.

هیچ مردی با زنی (بیگانه) خلوت نکند.

۳۵۷- لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ قَتَاتٌ.

سخن چین وارد بهشت نمی‌شود.

۳۵۸- لَا يَدْخُلُ الْمَدِينَةَ رُغْبُ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ.

خطر ورود دجال مسیح به مدینه وجود ندارد.

۳۵۹- لَا يَدْخُلُ الْمَدِينَةَ الْمَسِيحُ وَلَا الطَّاغُوتُ.

دجال و بیماری طاعون وارد مدینه نمی‌شوند.

۳۶۰- لَا يَرِثُ الْمُسْلِمُ الْكَافِرَ وَلَا الْكَافِرُ الْمُسْلِمَ.

مسلمان و کافر از همدیگر ارث نمی‌برند.

۳۶۱- لَا يَرْحَمُ اللَّهُ مَنْ لَا يَرْحَمُ النَّاسَ.

خداوند بر کسی که بر مردم رحم ندارد، رحم نمی‌کند.

۳۶۲- لَا يَزَالُ الْعَبْدُ فِي صَلَاةٍ مَا كَانَ فِي الْمَسْجِدِ.

تا زمانی که انسان در مسجد بنشیند، در حال نماز بحساب می‌رود.

۳۶۳- لَا يَزَالُ قَلْبُ الْكَبِيرِ شَابًا فِي اثْنَتَيْنِ فِي حُبِّ الدُّنْيَا وَطُولِ الْأَمَلِ.

دل انسان‌های کهنسال در دو چیز، همچنان جوان می‌ماند: دوستی دنیا و آرزوی طولانی.

۳۶۴- لَا يَزَالُ النَّاسُ بِخَيْرٍ مَا عَجَّلُوا الْفِطْرَ.

مردم تا زمانی که در افطار نمودن عجله کنند، در خیر به سر می‌برند.

۳۶۵- لَا يَزْنِي الزَّانِي حِينَ يَزْنِي وَهُوَ مُؤْمِنٌ.

زناکار، هنگام ارتکاب عمل زنا، مؤمن نیست.

۳۶۶- لَا يُشِيرُ أَحَدُكُمْ عَلَى أَخِيهِ بِالسَّلَاحِ.

هیچ یک از شما با اسلحه به سوی برادر مسلمانش، اشاره نکند.

۳۶۷- لَا يَقْبَلُ اللَّهُ صَلَاةَ أَحَدِكُمْ إِذَا أَحْدَثَ حَتَّى يَتَوَضَّأَ.

خداوند نماز شخصی را که بی وضو شود، تا زمانی که وضو نگیرد، قبول نمی‌کند.

۳۶۸- لَا يَقْضِيَنَّ حَكَمَ بَيْنَ اثْنَيْنِ وَهُوَ غَضَبَانُ.

هیچ داوری نباید در حالت خشم، میان دو نفر قضاوت کند.

۳۶۹- لَا يَقُولَنَّ أَحَدُكُمْ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي إِنْ شِئْتَ.

هیچ کس نگوید: خدایا اگر خواستی مرا ببخش.

۳۷۰- لَا يَقُولَنَّ أَحَدُكُمْ خَبَثْتُ نَفْسِي.

هیچ شخصی نگوید: نفسم خبیث و بد شده است.

۳۷۱- لَا يُقِيمُ الرَّجُلُ الرَّجُلَ مِنْ مَجْلِسِهِ ثُمَّ يَجْلِسُ فِيهِ.

هیچ کس، شخص دیگری را از جایش بلند نکند، تا خود در جایش بنشیند.

۳۷۲- لَا يَكِيدُ أَهْلَ الْمَدِينَةِ أَحَدٌ إِلَّا انْمَاعَ كَمَا يَنْمَاعُ الْمَلْحُ فِي الْمَاءِ.

هر کس با مردم مدینه، فریب کاری کند، از بین می‌رود، همان طور که نمک در آب، از بین می‌رود.

۳۷۳- لَا يَلْبَسُ الْمُحْرِمُ الْقَمِيصَ وَلَا السَّرَاوِيلَ.

مُحْرِم پیراهن و شلوار نپوشد.

۳۷۴- لَا يُلْدَغُ الْمُؤْمِنُ مِنْ جُحْرٍ وَاحِدٍ مَرَّتَيْنِ.

مؤمن از یک سوراخ دو بار، گزیده نمی‌شود.

۳۷۵- لَا يَمْشِي أَحَدُكُمْ فِي نَعْلٍ وَاحِدَةٍ.

هیچ یک از شما، با یک لنگ کفش، راه نرود.

۳۷۶- لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ.

کسی از شما نمی‌تواند مؤمن (واقعی) باشد، تا زمانی که من (پیامبر) نزد او از پدر و فرزند و همه‌ی مردم، محبوب‌تر نباشم.

۳۷۷- لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ.

هیچ یک از شما نمی‌تواند مؤمن (واقعی) باشد، تا زمانی که هر آنچه برای خود می‌پسندد، برای برادر (مسلمان) خود نیز بیسندد.

۳۷۸- لَا يَمُوتُ لِمُسْلِمٍ ثَلَاثَةٌ مِنَ الْوَالِدِ فَيَلِجَ النَّارَ إِلَّا تَحِلَّةَ الْقَسَمِ.

هر مسلمانی که سه فرزند، از دست بدهد، آتش به او نمی‌رسد، مگر به اندازه‌ای که قسم خداوند، کفاره شود. (وإن منكم إلا واردها كان على ربك حتماً مقضياً).

۳۷۹- لَا يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَى مَنْ جَرَّ ثَوْبَهُ خِيَلَاءَ.

هر کس از روی تکبر، لباسش را بر زمین بکشاند، خداوند به او نگاه نمی‌کند.

۳۸۰- لَا تَتْرُكُوا النَّارَ فِي بُيُوتِكُمْ حِينَ تَنَامُونَ.

هنگام خوابیدن، آتش را در خانه هایتان روشن نگذارید.

۳۸۱- لَأَنْ يَمْتَلِي جَوْفُ أَحَدِكُمْ قَيْحًا خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَمْتَلِي شِعْرًا.

اگر شکم یکی از شما، پر از چرک و زرداب شود، بهتر از این است که از شعر پر شود.

۳۸۲- لَتَسُوْنَ صُفُوفَكُمْ أَوْ لِيُخَالِفَنَّ اللَّهُ بَيْنَ وُجُوْهِكُمْ.

صف‌های نمازتان را برابر کنید، اگر نه، بیم آن می‌رود که خداوند چهره هایتان را مسخ می‌کند.

۳۸۳- لَعْنُ اللَّهِ السَّارِقَ يَسْرِقُ الْبَيْضَةَ فَتُقَطَّعُ يَدُهُ وَيَسْرِقُ الْحَبْلَ فَتُقَطَّعُ يَدُهُ.

خداوند، دزد را لعنت کند که با دزدیدن تخم مرغ و ریسمانی باعث می‌شود، تا دستش قطع گردد.

۳۸۴- لَعْنُ اللَّهِ الْوَأَشِمَاتِ وَالْمُوتَشِمَاتِ.

خداوند لعنت کند، کسی که بر دیگران خاکوبی انجام می‌دهد و کسی که بر او خالکوبی انجام می‌گیرد.

۳۸۵- لَعْنُ اللَّهِ الْوَأَصِلَةَ وَالْمُسْتَوْصِلَةَ.

خداوند پیوند زننده و پیوند کننده‌ی مو را لعنت کند.

۳۸۶- لِكُلِّ أُمَّةٍ أَمِينٌ وَأَمِينُ هَذِهِ الْأُمَّةِ أَبُو عُبَيْدَةَ بْنُ الْجَرَّاحِ.

هر امتی، امینی دارد، و امین این امت ابو عبیده بن جراح است.

۳۸۷- لِكُلِّ نَبِيٍّ حَوَارِيٌّ وَحَوَارِيٌّ الزُّبَيْرُ.

هر پیامبری، حواری ای (دوست مخلصی) دارد، و حواری من، زبیر (بن عوام) است.

۳۸۸- لِكُلِّ غَادِرٍ لَوْاءُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُعْرَفُ بِهِ.

روز قیامت هر فرد پیمان شکن، پرچمی دارد، که بوسیله آن شناخته می شود.

۳۸۹- لِكُلِّ نَبِيٍّ دَعْوَةٌ مُسْتَجَابَةٌ يَدْعُو بِهَا.

هر پیامبری، یک دعای مستجاب دارد که از آن، استفاده می کند.

۳۹۰- لِلْعَبْدِ الْمَمْلُوكِ الصَّالِحِ أَجْرَانِ.

غلام صالح و نیکو، دو پاداش دارد.

۳۹۱- لِلَّهِ مَا أَخَذَ وَلِلَّهِ مَا أُعْطِيَ.

از آن خداست هر آن چه بدهد و بگیرد.

۳۹۲- لَنْ نَسْتَعْمِلَ عَلَى عَمَلِنَا مَنْ أَرَادَهُ.

ما هرگز پست و مقام، به کسی که متقاضی آن باشد، نخواهیم داد.

۳۹۳- لَنْ يَدْخُلَ أَحَدًا عَمَلُهُ الْجَنَّةَ.

هیچ کس بخاطر اعمالش وارد بهشت نمی شود. (بلکه بخاطر رحمت و لطف الهی).

۳۹۴- لَنْ يَزَالَ الْمُؤْمِنُ فِي فُسْحَةٍ مِنْ دِينِهِ مَا لَمْ يُصِْبْ دَمًا حَرَامًا.

مؤمن تا زمانی که مرتکب قتل نشده باشد، در امان بسر می برد.

۳۹۵- لَنْ يُفْلِحَ قَوْمٌ وَلَوْ أَمَرَهُمْ امْرَأَةٌ.

قومی که زمام امورش را به دست زنی بسپارد، هرگز رستگار نخواهد شد.

۳۹۶- لَنْ يُقْبَضَ نَبِيٌّ قَطُّ حَتَّى يَرَى مَقْعَدَهُ مِنَ الْجَنَّةِ ثُمَّ يُخَيَّرُ.

هیچ پیامبری از دنیا نمی‌رود، تا زمانی که جایگاهش را در بهشت نبیند، سپس به او اختیار داده می‌شود.

۳۹۷- لَوْ أَنَّ لِبْنِ آدَمَ وَادِيًا مِنْ ذَهَبٍ أَحَبَّ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَادِيَانِ.

اگر فرزند آدم یک دره‌ی پر از مال و ثروت داشته باشد، دوست می‌دارد که دو دره داشته باشد. (حرص و طمع بی شائبه‌ی بنی آدم).

۳۹۸- لَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَعْلَمُ لَبَكَيْتُمْ كَثِيرًا وَلَصَحِحْتُمْ قَلِيلًا.

اگر آن چه را که من می‌دانم، شما می‌دانستید، زیاد گریه می‌کردید و کم می‌خندید.

۳۹۹- لَوْ دُعِيْتُ إِلَى ذِرَاعٍ أَوْ كِرَاعٍ لَأَجَبْتُ.

اگر مرا برای صرف ساعد یا پاچه (گوسفند) دعوت کنند، خواهم پذیرفت.

۴۰۰- لَوْ كُنْتُ مُتَّخِذًا مِنَ النَّاسِ خَلِيلًا لَأَتَّخَذْتُ أَبَا بَكْرٍ.

اگر من از میان امتم، شخصی را به عنوان دوست صمیمی، انتخاب می‌کردم، حتما ابوبکر را انتخاب می‌نمودم.

۴۰۱- لَوْ لَبِثْتُ فِي السِّجْنِ مَا لَبِثَ يُوسُفُ لَأَجَبْتُ الدَّاعِيَ.

اگر من به اندازه یوسف عليه السلام در زندان می‌ماندم، دعوت را اجابت می‌کردم. (یعنی اگر از من خواسته می‌شد، از زندان بیرون شوم، بلافاصله خارج می‌شدم).

۴۰۲- لَوْ يُعْطَى النَّاسُ بِدَعْوَاهُمْ لَذَهَبَ دِمَاءُ قَوْمٍ وَأَمْوَالُهُمْ.

اگر به مردم به مجرد ادعا کردن، بدهند، خون و اموال مردم، به هدر می‌رود.

۴۰۳- لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي الْوَحْدَةِ مَا سَارَ رَاكِبٌ بَلِيلٍ وَحْدَهُ.

اگر مردم، خطرات تنها به سفر رفتن را می‌دانستند، هیچ کس به تنهایی در شب، مسافرت نمی‌کرد.

۴۰۴- لَوْلَا أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي لَأَمَرْتُهُمْ بِالسَّوَاكِ مَعَ كُلِّ صَلَاةٍ.

اگر بر امت من دشوار نمی‌شد، به آنان دستور می‌دادم که برای هر نماز، مسواک بزنند.

۴۰۵- لَوْلَا بَنُو إِسْرَائِيلَ لَمْ يَخْنَزِ اللَّحْمُ.

اگر بنی اسرائیل نمی‌بود، گوشت فاسد نمی‌شد.

۴۰۶- لَوْلَا الْهِجْرَةُ لَكُنْتُ امْرَأً مِنَ الْأَنْصَارِ.

اگر هجرت نمی‌بود، من یکی از انصار بودم.

۴۰۷- لَيْسَ أَحَدٌ يُحَاسِبُ إِلَّا هَلَكَ.

هر کس که محاسبه شود، هلاک می‌گردد.

۴۰۸- لَيْسَ الشَّدِيدُ بِالصُّرْعَةِ إِنَّمَا الشَّدِيدُ الَّذِي يَمْلِكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْغَضَبِ.

قهرمان کسی نیست که هنگام مبارزه، پشت همه را به خاک بزند، بلکه قهرمان کسی است که هنگام خشم، خودش را کنترل می‌کند.

۴۰۹- لَيْسَ صَلَاةٌ أَثْقَلُ عَلَى الْمُنَافِقِينَ مِنَ الْفَجْرِ وَالْعِشَاءِ.

هیچ نمازی بر منافقین، دشوارتر از نمازهای صبح و عشاء نیست.

۴۱۰- لَيْسَ عَلَى الْمُسْلِمِ فِي فَرَسِهِ وَغُلَامِهِ صَدَقَةٌ.

در اسب و بردگان مسلمان، زکات واجب نیست. (اگر برای استفاده شخصی باشد، نه تجارت).

۴۱۱- لَيْسَ الْغِنَى عَنْ كَثْرَةِ الْعَرَضِ وَلَكِنَّ الْغِنَى غِنَى النَّفْسِ.

بی‌نیازی به داشتن مال و منال نیست، بلکه بی‌نیازی طبع و نفس است.

۴۱۲- لَيْسَ فِيمَا دُونَ خَمْسَةِ أَوْسُقٍ مِنَ التَّمْرِ صَدَقَةٌ.

بر کمتر از پنج بار شتر خرما، صدقه واجب نمی‌شود.

۴۱۳- لَيْسَ فِيمَا دُونَ خَمْسِ أَوْسُقٍ صَدَقَةٌ.

بر مالی کمتر از پنج اوقیه (واحد وزن)، زکات واجب نمی‌شود.

۴۱۴- لَيْسَ فِيمَا دُونَ خَمْسِ ذَوْدِ صَدَقَةٍ مِنَ الْإِبْلِ.

بر مالی کمتر از پنج شتر، زکات واجب نمی‌شود.

۴۱۵- لَيْسَ الْكُذَّابُ الَّذِي يُصْلِحُ بَيْنَ النَّاسِ فَيَنْمِي خَيْرًا أَوْ يَقُولُ خَيْرًا.

کسی که برای ایجاد صلح و آشتی میان مردم، سخن مصلحت آمیزی را به مردم برساند، یا سخن مصلحت آمیزی به زبان آورد، دروغگو شمرده نمی‌شود.

۴۱۶- لَيْسَ مِنْ بَلَدٍ إِلَّا سَيَطُورُهُ الدَّجَالُ إِلَّا مَكَّةَ وَالْمَدِينَةَ.

هیچ شهری در دنیا وجود ندارد، که دجال وارد آن نشود، مگر مکه و مدینه.

۴۱۷- لَيْسَ مِنْ رَجُلٍ ادَّعَى لِغَيْرِ أَبِيهِ وَهُوَ يَعْلَمُهُ إِلَّا كَفَرَ.

هر کس که آگاهانه، خود را به غیر پدرش، نسبت دهد، کفر ورزیده است.

۴۱۸- لَيْسَ مِنَّا مَنْ ضَرَبَ الْخُدُودَ وَشَقَّ الْجُيُوبَ وَدَعَا بِدَعْوَى الْجَاهِلِيَّةِ.

کسی که (هنگام مصیبت) به سر و صورت خود بزند، گریبان خود را پاره کند و سخن جاهلی بر زبان بیاورد، از ما نیست.

۴۱۹- لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَتَغَنَّ بِالْقُرْآنِ.

هر کس قرآن را با صدای خوش نخواند، از ما نیست.

۴۲۰- لَيْسَ الْوَاصِلُ بِالْمُكَافِي وَلَكِنَّ الْوَاصِلُ الَّذِي إِذَا قُطِعَتْ رَحِمُهُ وَصَلَهَا.

وصل کننده‌ی واقعی پیوند خویشاوندی، کسی نیست که بخاطر جبران رابطه‌ای که خویشاوندانش با او دارند، صله رحمی می‌کند، بلکه کسی است که اگر دیگران با او قطع رابطه کنند، او رابطه برقرار نماید.

۴۲۱- مَا أَسْفَلَ مِنَ الْكَعْبَيْنِ مِنَ الْإِزَارِ فِي النَّارِ.

آن قسمت از پایین شتالنگ که زیر ازار قرار بگیرد، در آتش جهنم می‌سوزد.

۴۲۲- مَا أَكَلَ أَحَدٌ طَعَامًا قَطُّ خَيْرًا مِنْ أَنْ يَأْكُلَ مِنْ عَمَلِ يَدِهِ.

هرگز کسی غذایی بهتر از، غذای دست رنجش نخورده است.

۴۲۳ - مَا أَنْزَلَ اللَّهُ دَاءً إِلَّا أَنْزَلَ لَهُ شِفَاءً.

خداوند هیچ بیماری‌ای را نیافریده، مگر اینکه دوی آن را نیز آفریده است.

۴۲۴ - مَا أَظْهَرَ الدَّمَ وَذَكَرَ اسْمُ اللَّهِ فَكُلَّ لَيْسَ الظُّفْرَ وَالسِّنَّ.

هر چیزی که خون را جاری سازد، می‌توان بوسیله‌ی آن ذبح کرد، بجز دندان و ناخن. و هر ذبیحه‌ای که اسم خدا بر آن گرفته شود، از آن بخورید.

۴۲۵ - مَا بَالُ أَقْوَامٍ يَتَنَزَّهُونَ عَنِ الشَّيْءِ أَصْنَعُهُ.

چرا مردم از آن چه که من انجام می‌دهند، پرهیز می‌کنند؟

۴۲۶ - مَا بَالُ أَقْوَامٍ يَرْفَعُونَ أَبْصَارَهُمْ إِلَى السَّمَاءِ فِي صَلَاتِهِمْ.

چرا بعضی از مردم، در نماز به طرف آسمان، نگاه می‌کنند؟

۴۲۷ - مَا بَعَثَ اللَّهُ نَبِيًّا إِلَّا رَعَى الْعَنَمَ.

خداوند، هیچ پیامبری را مبعوث نکرد، مگر اینکه چوپانی کرده بود.

۴۲۸ - مَا بَيْنَ بَيْتِي وَمَنْبَرِي رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ.

میان خانه و منبر من، باغی از باغ‌های بهشت است.

۴۲۹ - مَا بَيْنَ مَنْكَبِي الْكَافِرِ مَسِيرَةٌ ثَلَاثَةٌ أَيَّامٍ لِلرَّكِبِ الْمُسْرِعِ.

فاصله‌ی میان دو شانه‌ی کافر به اندازه، مسافتی است که سوار با شتاب، در سه روز طی می‌کند.

۴۳۰ - مَا تَرَكَتُ بَعْدِي فِتْنَةً أَضَرَ عَلَى الرَّجَالِ مِنَ النِّسَاءِ.

بعد از خودم، هیچ فتنه‌ای برای مردان، زیان‌بارتر از فتنه‌ی زنان، بجای نگذاشتم.

۴۳۱ - مَا زَالَ يُوصِيَنِي جِبْرِيلُ بِالْجَارِ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ سَيُورِثُهُ.

جبرئیل آنقدر مرا در مورد همسایه سفارش نمود، که خیال کردم او را شریک ارث قرار می‌دهد.

۴۳۲ - مَا ظَنُّكَ يَا أَبَا بَكْرٍ بِإِثْنَيْنِ اللَّهُ تَالِثُهُمَا.

ای ابوبکر! درباره دو نفری که سومشان الله است، چه گمان می‌کنی؟

۴۳۳ - مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَغْرِسُ غَرْسًا أَوْ يَزْرَعُ زَرْعًا فَيَأْكُلُ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ إِنْسَانٌ أَوْ بَهِيمَةٌ إِلَّا كَانَ لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ.

هر مسلمانی که درختی، غرس نماید، یا بذری بیافشاند و انسان، پرنده، و یا حیوانی، از آن بخورد، برایش صدقه محسوب می‌گردد.

۴۳۴ - مَا مِنْ مُصِيبَةٍ تُصِيبُ الْمُسْلِمَ إِلَّا كَفَرَ اللَّهُ بِهَا عَنْهُ حَتَّى الشُّوْكَةِ يُشَاكُهَا.

مسلمان دچار هیچ مصیبتی نمی‌شود، مگر اینکه خداوند بوسیله‌ی آن، گناهانش را می‌بخشد، حتی خاری که به پایش می‌خلد.

۴۳۵ - مَا مِنْ مُؤْمِنٍ إِلَّا وَأَنَا أَوْلَىٰ بِهِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ.

من نسبت به هر مؤمنی در دنیا و آخرت، اولویت بیشتری دارم.

۴۳۶ - مَا يَكُونُ عِنْدِي مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ أَدَّخِرَهُ عَنْكُمْ.

هر خیری که نزد من باشد، آن را نزد خودم ذخیره نمی‌کنم. (به شما می‌دهم).

۴۳۷ - الْمَبْطُونُ شَهِيدٌ وَالْمَطْعُونُ شَهِيدٌ.

هر کس که بر اثر اسهال و طاعون بمیرد، شهید است.

۴۳۸ - الْمُتَشَبِّعُ بِمَا لَمْ يُعْطَ كَلَابِسِ ثَوْبِي زُورٍ.

هر کس اینگونه وانمود کند، که به او چیزی داده شده است، در حالی که چنین نباشد، مانند کسی است که پیراهن و شلوار دروغین، به تن کرده باشد.

۴۳۹ - مَثَلُ الَّذِي يَذْكُرُ رَبَّهُ وَالَّذِي لَا يَذْكُرُ رَبَّهُ مَثَلُ الْحَيِّ وَالْمَيِّتِ.

مثال کسی که ذکر پروردگارش را می‌کند، و کسی که ذکر پروردگارش را نمی‌کند، مانند زنده و مرده است.

۴۴۰ - الْمَدِينَةُ كَالْكَبِيرِ تَنْفِي خَبْنَهَا.

مدینه مانند کوره است که ناخالص را بیرون می‌ریزد.

۴۴۱ - الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ.

انسان با کسی خواهد بود که آن را دوست دارد. (در قیامت).

۴۴۲ - الْمَرْأَةُ كَالضَّلَعِ إِنْ أَقَمْتَهَا كَسَرَتْهَا.

زن مانند استخوان پهلو است، اگر راستش کنی، آن را شکسته‌ای.

۴۴۳ - مَرْحَبًا بِابْنَتِي.

دخترم (فاطمه) خوش آمدی.

۴۴۴ - مَرْحَبًا بِالْقَوْمِ غَيْرِ خَزَايَا وَلَا النَّدَامَى.

بسیار خوش آمدید! امیدوارم از آمدنتان ناراحت و پشیمان نشوید.

۴۴۵ - الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يُسْلِمُهُ.

مسلمان برادر مسلمان است، به او ظلم نمی‌کند و او را تسلیم (ظالم) نمی‌نماید.

۴۴۶ - الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ.

مسلمان کسی است که سایر مسلمانان از دست و زبان او در امان باشند.

۴۴۷ - مَضَتْ الْهَجْرَةُ لِأَهْلِهَا.

دوران هجرت به پایان رسید.

۴۴۸ - مَطْلُ الْعَنِيِّ ظُلْمٌ.

اگر ثروتمند، در پرداخت وام خود تأخیر کند، مرتکب ظلم شده است.

۴۴۹ - مَعَ الْغُلَامِ عَقِيْقَةٌ.

با متولد شدن هر پسری، عقیقه‌ای وجود دارد.

۴۵۰ - الْمَعْدِنُ جَبَّارٌ وَالْبِئْرُ جَبَّارٌ.

آن چه در معدن آسیب ببیند و نابود شود، حقش به هدر می‌رود و آنچه در چاه کسی بیفتد، حقش به هدر می‌ورد.

۴۵۱ - الْمَلَائِكَةُ تُصَلِّي عَلَى أَحَدِكُمْ مَا دَامَ فِي مُصَلَّاهُ مَا لَمْ يُحْدِثْ.

فرشتگان برای کسی که در جای نمازش نشسته و تا زمانی که بی وضو نشده است، دعا می‌کنند.

۴۵۲ - مَنْ ابْتَاعَ طَعَامًا فَلَا يَبِعُهُ حَتَّى يَسْتَوْفِيَهُ.

هر کس مواد غذایی خرید، تا زمانی که آن را قبض نکرده، نفروشد.

۴۵۳ - مَنْ أَحَبَّ أَنْ يُبْسَطَ لَهُ فِي رِزْقِهِ وَيُنْسَأَ لَهُ فِي أَثَرِهِ فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ.

هر کس که می‌خواهد روزی‌اش زیاد گردد و عمرش طولانی شود، باید که صله رحم داشته باشد.

۴۵۴ - مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ فِيهِ فَهُوَ رَدٌّ.

کسی که در این امر ما (دین) چیزی بیاورد، که از آن نیست، مردود است.

۴۵۵ - مَنْ أَحَبَّ لِقَاءَ اللَّهِ أَحَبَّ اللَّهُ لِقَاءَهُ.

هر کس، ملاقات خدا را دوست داشته باشد، خداوند هم ملاقات او را دوست دارد.

۴۵۶ - مَنْ أَخَذَ أَمْوَالَ النَّاسِ يُرِيدُ أَدَاءَهَا أَدَّى اللَّهُ عَنْهُ.

هر کس که اموال مردم را (به عنوان وام) بگیرد و نیت پرداخت آن را داده باشد، خداوند وامش را پرداخت خواهد کرد.

۴۵۷ - مَنْ أَخَذَ شَيْئًا مِنَ الْأَرْضِ ظُلْمًا فَإِنَّهُ يُطَوَّقُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ سَبْعِ أَرْضِينَ.

هر کس به اندازه یک وجب زمین دیگری را (به ناحق) تصاحب کند، آن زمین روز قیامت تا هفت طبق، طوق گردن او می‌شود.

۴۵۸ - مَنْ أَدْرَكَ رَكْعَةً مِنَ الصَّلَاةِ فَقَدْ أَدْرَكَ الصَّلَاةَ.

هر کس به یک رکعت از نماز جماعت برسد، نمازش جماعت به حساب می‌آید.

۴۵۹ - مَنْ اصْطَبَحَ بِسَبْعِ تَمَرَاتٍ عَجْوَةٍ لَمْ يَضُرَّهُ ذَلِكَ الْيَوْمَ سَمٌّ وَلَا سِحْرٌ.

کسی که هر روز صبح، هفت عدد خرماى عجوه (نوعی از خرماى مدینه) بخورد، در آن روز، زهر و جادو به او ضرری نمی‌رساند.

۴۶۰ - مَنْ أَطَاعَنِي فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ عَصَانِي فَقَدْ عَصَى اللَّهَ.

هر کس، از من اطاعت کند، همانا از خدا اطاعت کرده است. و هر کس از من نافرمانی کند، همانا از خداوند نافرمانی کرده است.

۴۶۱ - مَنْ أَكَلَ ثُومًا أَوْ بَصَلًا فَلْيَعْتَزِلْنَا.

هر کس که سیر و یا پیاز بخورد، از ما کناره‌گیری نماید.

۴۶۲ - مَنْ أَكَلَ مِنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ يَعْنِي الثُّومَ فَلَا يَقْرَبَنَّ مَسْجِدَنَا.

هر کس از این گیاه (سیر خام) خورد، به مساجد ما نیاید.

۴۶۳ - مَنْ أَكَلَ نَاسِيًا وَهُوَ صَائِمٌ فَلْيَتِمَّ صَوْمَهُ فَإِنَّمَا أَطْعَمَهُ اللَّهُ وَسَقَاهُ.

اگر کسی در حال فراموشی، چیزی خورد یا نوشید، روزه‌اش را کامل کند، زیرا خداوند به او آب و غذا داده است.

۴۶۴ - مَنْ تَبِعَ جَنَازَةً فَلَهُ قِيرَاطٌ.

هر کس، جنازه‌ای را تشییع کند، به اندازه یک قیراط (واحد پیمانانه)، اجر دریافت می‌کند.

۴۶۵ - مَنْ تَرَكَ مَالًا فَلْيُورَثْتِهِ.

هر کس (بمیرد و) مالی را به جا بگذارد، از آن ورثه‌اش است.

۴۶۶- مَنْ تَعَمَّدَ عَلَيَّ كَذِبًا فَلْيَتَّبِعُوا مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ.

هر کس عمداً چیز دروغی را به من نسبت دهد، جایگاهش را در جهنم، آماده کند.

۴۶۷- مَنْ تَوَضَّأَ فَلْيَسْتَنْشِرْهُ.

هر کس وضو می‌گیرد، آب در بینی‌اش کند و آن را تمیز نماید.

۴۶۸- مَنْ جَهَّزَ غَازِيًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَقَدْ غَزَا.

هر کس که مجاهدی را در راه خدا، مجهز کند، همانا جهاد کرده است.

۴۶۹- مَنْ حَجَّ هَذَا الْبَيْتِ فَلَمْ يَرْفُثْ وَلَمْ يَفْسُقْ رَجَعَ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ.

هر کس حج نماید و از مقاربت جنسی و مقدمات آن (در زمان حج)، پرهیز نماید و مرتکب معصیت نشود، چنان از گناه پاک می‌شود که گویی تازه از مادر، متولد شده است.

۴۷۰- مَنْ حَلَفَ عَلَى مِلَّةٍ غَيْرِ الْإِسْلَامِ فَهُوَ كَمَا قَالَ.

هر کس به دینی غیر از اسلام، سوگند یاد کند، همانگونه است که می‌گوید.

۴۷۱- مَنْ حَمَلَ عَلَيْنَا السَّلَاحَ فَلَيْسَ مِنَّا.

هر کس، علیه ما اسلحه بردارد، از ما نیست.

۴۷۲- مَنْ رَأَى فَقَدْ رَأَى الْحَقَّ.

هر کس مرا در خواب ببیند، همانا خواب درستی دیده است.

۴۷۳- مَنْ رَأَى فِي الْمَنَامِ فَسِيرَانِي فِي الْيَقَظَةِ.

هر کس، مرا در خواب ببیند، در بیداری هم (در آخرت) خواهد دید.

۴۷۴- مَنْ رَأَى مِنْ أَمِيرِهِ شَيْئًا يَكْرَهُهُ فَلْيَصْبِرْ.

هر کس، چیزی از امیرش دید که بر او ناپسند آمد، صبر کند.

۴۷۵- مَنْ سَمِعَ سَمَعَ اللَّهُ بِهِ.

هر کس بدنبال شهرت باشد، خداوند نیت‌اش را (در قیامت) آشکار خواهد ساخت.

۴۷۶- مِنْ شِرَارِ النَّاسِ مَنْ تُدْرِكُهُمُ السَّاعَةُ وَهُمْ أَحْيَاءٌ.

کسانی که هنگام برپا شدن قیامت زنده‌اند، از بدترین انسان‌ها هستند.

۴۷۷- مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ.

هر کس ماه رمضان را از روی ایمان و برای حصول اجر و پاداش، روزه بگیرد، گناهان گذشته‌اش، آمرزیده می‌شوند.

۴۷۸- مَنْ صَلَّى الْبُرْدَيْنِ دَخَلَ الْجَنَّةَ.

هر کس نمازهای صبح و عصر را بخواند، به بهشت می‌رود.

۴۷۹- مَنْ صَلَّى صَلَاتَنَا وَاسْتَقْبَلَ قِبَلَتَنَا وَأَكَلَ ذَبِيحَتَنَا فَذَلِكَ الْمُسْلِمُ الَّذِي لَهُ ذِمَّةُ اللَّهِ وَذِمَّةُ رَسُولِهِ.

هر کس، مانند ما نماز بخواند، و به قبله‌ی ما رو نماید و ذبیحه‌ی ما را بخورد، مسلمان است. و چنین شخصی را خدا و رسولش امان داده‌اند.

۴۸۰- مَنْ صَلَّى فِي ثَوْبٍ وَاحِدٍ فَلْيُخَالِفْ بَيْنَ طَرَفَيْهِ.

اگر شخصی با یک لباس (غیر دوخته) نماز می‌خواند، دو طرف آن را در جهت مخالف یکدیگر (روی شانه‌هایش) بیندازد.

۴۸۱- مَنْ صَوَّرَ صُورَةً فَإِنَّ اللَّهَ مُعَذِّبُهُ حَتَّى يَنْفُخَ فِيهَا الرُّوحَ وَلَيْسَ بِنَافِخٍ فِيهَا أَبَدًا.

هر کس تصویری بسازد، تا زمانی که در آن روح ندمد، خداوند او را عذاب خواهد داد. و هرگز نمی‌تواند در آن روح بدمد.

۴۸۲- مَنْ غَدَا إِلَى الْمَسْجِدِ وَرَاحَ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُ نُزُلَهُ مِنَ الْجَنَّةِ كُلَّمَا غَدَا أَوْ رَاحَ.

هر کس به مسجد رفت و آمد کند، خداوند برای هر رفت و برگشت او، ضیافتی در بهشت تدارک می‌بیند.

۴۸۳ - مَنْ قَاتَلَ لِتَكُونَ كَلِمَةَ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا فَهُوَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.

کسی که برای اعلاى کلمه الله بجنگد، او مجاهد راه خدا است.

۴۸۴ - مَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ.

هر کس ماه مبارک رمضان را، از روی ایمان و برای حصول اجر و پاداش، در عبادت بگذراند، تمام گناهان گذشته اش، مورد عفو قرار خواهند گرفت.

۴۸۵ - مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ.

هر کس شب قدر را از روی ایمان و برای حصول اجر و پاداش در عبادت بگذراند، همه‌ی گناهان گذشته اش مورد عفو قرار خواهند گرفت.

۴۸۶ - مَنْ قُتِلَ دُونَ مَالِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ.

هر کس برای دفاع از مالش کشته شود، شهید است.

۴۸۷ - مَنْ قُتِلَ قَتِيلًا لَهُ عَلَيْهِ بَيْنَةٌ فَلَهُ سَلْبُهُ.

هر کس شخصی (کافر) را (در میدان جهاد) بکشد و بر این کارش شاهد داشته باشد، تمام وسایلی که مقتول به همراه دارد، به او تعلق می‌گیرد.

۴۸۸ - مَنْ قَتَلَ نَفْسًا مُعَاهِدًا لَمْ يَرِحْ رَائِحَةَ الْجَنَّةِ.

هر کس، فرد معاهدی (کافری که با مسلمانان عهد و پیمان بسته باشد)، را بکشد، بوی بهشت به مشامش نمی‌رسد.

۴۸۹ - مَنْ كَانَ حَالِفًا فَلْيَحْلِفْ بِاللَّهِ أَوْ لِيَصْمُتْ.

هر کس که می‌خواهد سوگند یاد کند، به نام الله سوگند یاد کند، یا سکوت نماید.

۴۹۰ - مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يُؤْذِ جَارَهُ.

هر کس به خدا و روز آخرت ایمان دارد، همسایه اش را آزار ندهد.

۴۹۱ - مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ.

هر کس به خدا و روز قیامت، ایمان دارد، مهمان‌اش را گرامی بدارد.

۴۹۲- مَنْ كَانَتْ عِنْدَهُ مَظْلَمَةٌ لِأَخِيهِ فَلْيَتَحَلَّلْهُ مِنْهَا.

هر کس که ظلمی به برادرش نموده، از او طلب بخشش کند.

۴۹۳- مَنْ كَانَتْ لَهُ أَرْضٌ فَلْيُزْرِعْهَا أَوْ لِيَمْتَحِهَا أَخَاهُ.

هر کس زمینی دارد، یا خود در آن زراعت کند یا رایگان به برادرش بدهد.

۴۹۴- مَنْ كَذَبَ عَلَيَّ فَلْيَتَّبِعُوا مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ.

هر کس به دورغ، چیزی را به من نسبت دهد، پس باید جایگاهش را در جهنم آماده کند.

۴۹۵- مَنْ لَا يَرْحَمُ لَا يُرْحَمُ.

هر کس به دیگران، رحم نکند، خداوند به او رحم نخواهد کرد.

۴۹۶- مَنْ لَبَسَ الْحَرِيرَ فِي الدُّنْيَا لَمْ يَلْبَسْهُ فِي الْآخِرَةِ.

هر کس، در دنیا لباس ابریشمی بپوشد، در آخرت، آن را نخواهد پوشید.

۴۹۷- مَنْ مَاتَ يَجْعَلُ لِلَّهِ نَدًّا أُدْخِلَ النَّارَ.

هر کس در حالی بمیرد که برای خدا شریک قرار داده است، وارد جهنم می‌شود.

۴۹۸- مَنْ مَاتَ يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا دَخَلَ النَّارَ.

هر کس در حالی بمیرد که به خدا شرک ورزیده، وارد دوزخ می‌شود.

۴۹۹- مَنْ نَذَرَ أَنْ يُطِيعَ اللَّهَ فَلْيُطِعْهُ وَمَنْ نَذَرَ أَنْ يَعْصِيَهُ فَلَا يَعْصِهِ.

هر کس، نذر کرده از خدا اطاعت کند، پس از او از اطاعت نماید و هر کس، نذر کرد که از خدا نافرمانی کند، پس نافرمانی نکند. (به این نذرش وفا ننماید).

۵۰۰- مَنْ نَسِيَ صَلَاةً فَلْيُصَلِّ إِذَا ذَكَرَهَا.

هر کس، نمازی را فراموش کرد، هر وقت که به یادش آمد، بخواند.

۵۰۱- مَنْ نُوقِشَ الْحِسَابَ عَذَّبَ.

هر کس در حسابرسی مناقشه و خرده بینی کند، گرفتار عذاب می‌گردد.

۵۰۲- مَنْ يُرِدُ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُصِبْ مِنْهُ.

هر کس که خداوند به او اراده‌ی خیر داشته باشد، وی را گرفتار بلا می‌سازد.

۵۰۳- مَنْ يُرِدُ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُفَقِّهُهُ فِي الدِّينِ.

هر کس که خداوند در حق او اراده‌ی خیر نماید، به وی فهم دین نصیب خواهد کرد.

۵۰۴- مَنْ يَضْمَنْ لِي مَا بَيْنَ لِحْيَيْهِ وَمَا بَيْنَ رِجْلَيْهِ أَضْمَنْ لَهُ الْجَنَّةَ.

هر کس، به من ضمانت دهد که دهان و شرمگاهش را حفظ کند، من هم بهشت را برایش ضمانت می‌کنم.

۵۰۵- مَوْضِعُ سَوْطٍ فِي الْجَنَّةِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا.

اندازه‌ی جای شلاقی در بهشت، از دنیا و ما فيها بهتر است.

۵۰۶- مَوْلَى الْقَوْمِ مِنَ أَنْفُسِهِمْ.

برده‌ی آزاد شده‌ی هر قوم، جزو همان قوم بشمار می‌رود.

۵۰۷- الْمَيِّتُ يُعَذَّبُ فِي قَبْرِهِ بِمَا نِيحَ عَلَيْهِ.

مرده در قبر به سبب نوحه‌ای که بر او خوانده می‌شود، عذاب داده می‌شود. (البته اگر به این کار وصیت کرده باشد).

۵۰۸- نَارُكُمْ جُزْءٌ مِنْ سَبْعِينَ جُزْءًا مِنْ نَارِ جَهَنَّمَ.

آتش دنیا، یک هفتادم آتش جهنم است.

۵۰۹- النَّاسُ يَصْعُقُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

همه‌ی مردم، روز قیامت بیهوش می‌شوند.

۵۱۰- نَحْنُ الْآخِرُونَ السَّابِقُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

ما دیرتر از همه آمده‌ایم، ولی در روز قیامت بر همه، پیشی خواهیم گرفت.

۵۱۱- نَحْنُ أَوْلَىٰ بِمُوسَىٰ مِنْكُمْ.

ما از شما (یهود) به موسی علیه السلام نزدیک‌تریم.

۵۱۲- نَزَلَ جِبْرِيْلُ فَأَمَّنِي فَصَلَّيْتُ مَعَهُ.

جبرئیل نازل شد و من پشت سر او نماز خواندم.

۵۱۳- نِسَاءُ قُرَيْشٍ خَيْرٌ نِسَاءٍ رَكِبْنَ الْإِبِلَ.

زنان قریش، بهترین زنان شترسوار عرب‌اند.

۵۱۴- نُصِرْتُ بِالصَّبَا.

خداوند بوسیله‌ی باد صبا (باد شرقی)، مرا یاری کرد.

۵۱۵- نِعْمَ الْجِهَادُ الْحَجُّ.

حج جهاد نیکویی است.

۵۱۶- نِعْمَ الرَّجُلُ عَبْدُ اللَّهِ لَوْ كَانَ يُصَلِّي مِنَ اللَّيْلِ.

عبدالله انسان بسیار شایسته‌ای است، کاش نماز شب می‌خواند.

۵۱۷- نِعْمَ الصَّدَقَةُ اللَّفْحَةُ الصَّفِيُّ مِنْحَةً.

بهترین صدقه، بخشیدن شیر شتر نوزا است.

۵۱۸- نِعْمَتَانِ مَعْبُودٌ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ الصَّحَّةُ وَالْفَرَاغُ.

درباره‌ی دو نعمت، بسیاری از مردم، دچار ضرر و زیان می‌شوند. (از آن‌ها بهره برداری نمی‌کنند)، یکی صحت و دیگری فراغت است.

۵۱۹- نَفَقَةُ الرَّجُلِ عَلَىٰ أَهْلِهِ صَدَقَةٌ.

نفقه مرد بر خانواده اش، صدقه محسوب می‌شود.

۵۲۰- هَلْ تُنْصَرُونَ وَتُرْزُقُونَ إِلَّا بِضِعْفَانِكُمْ.

آیا غیر از این است که شما بخاطر ضعفاء و مساکین تان یاری می‌شوید و روزی می‌خورید. (یعنی بخاطر دعا و عبادت آن‌ها).

۵۲۱- هَلَاكُ أُمَّتِي عَلَى يَدَيِ غَلْمَةٍ مِنْ قُرَيْشٍ.

هلاکت امت من بدست نوجوانی از قریش خواهد بود.

۵۲۲- وَقَتَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَرْنَا لِأَهْلِ نَجْدٍ وَالْجُحْفَةَ لِأَهْلِ الشَّامِ وَذَا الْحُلَيْفَةَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ.

رسول الله ﷺ قرن را برای اهالی نجد و جحفه را برای اهل شام و ذوالحلیفه را برای اهالی مدینه به عنوان میقات (محل بستن احرام) مقرر فرمود.

۵۲۳- الْوَلَاءُ لِمَنْ أَعْتَقَ.

حق ولاء از آن کسی است که برده را آزاد می‌کند.

۵۲۴- الْوَلَدُ لِلْفَرَّاشِ وَلِلْعَاهِرِ الْحَجَرِ.

بچه متعلق به صاحب رختخواب است، و به زناکار سنگ تعلق می‌گیرد.

۵۲۵- وَيَحَ عَمَارٍ تَقْتُلُهُ الْفِتْنَةُ الْبَاغِيَّةُ.

افسوس برای عمار! که توسط یک گروه یاغی به قتل می‌رسد.

۵۲۶- وَيَلُّ لِلْأَعْقَابِ مِنَ النَّارِ.

پشت قوزک‌ها در معرض رفتن و سوختن در آتش دوزخ هستند. (اگر در وضو به طور کامل شسته نشوند).

۵۲۷- يَا أَبَا عُمَيْرٍ مَا فَعَلَ النُّغَيْرُ.

ای ابوعمیر! حال نغیر چطور است؟! (نغیر پرنده‌ای کوچک بود که ابوعمیر با آن بازی می‌کرد).

۵۲۸- يَا أَبَا هُرَيْرَةَ جَفَّ الْقَلَمُ بِمَا أَنْتَ لَاقٍ.

ای ابوهریره! سرنوشتات قلم خورده و دواتش خشک شده است.

۵۲۹- يَا ابْنَ الْأَكُوْعِ مَلَكَتْ فَأَسْجِحُ.

ای فرزند اکوع! تو بر آنان، غالب آمدی. پس عفو و گذشت کن.

۵۳۰- يَا أُمَّ سَلَمَةَ لَا تُؤْذِنِي فِي عَائِشَةَ.

ای ام سلمه! درباره‌ی عایشه مرا اذیت نکنید.

۵۳۱- يَا أَنْجَشُ رُوَيْدَكَ سَوْفَكَ بِالْقَوَارِيرِ.

ای انجش! شیشه‌ها را آهسته ببر.

۵۳۲- يَا عَائِشَةُ إِنَّ عَيْنِي تَنَامَانِ وَلَا يَنَامُ قَلْبِي.

ای عایشه! چشم هایم می خوابند، اما قلبم بیدار است.

۵۳۳- يَا عَائِشَةُ إِنَّ اللَّهَ رَفِيقٌ يُحِبُّ الرَّفْقَ.

ای عایشه! خداوند نرم رفتاراست، و نرمی و ملایمت را دوست دارد.

۵۳۴- يَا عَائِشَةُ هَذَا جَبْرِيلُ يَقْرَأُ عَلَيْكَ السَّلَامَ.

ای عایشه! این جبرئیل است و به تو سلام می دهد.

۵۳۵- يَا عَبْدَ اللَّهِ لَا تَكُنْ مِثْلَ فُلَانٍ كَانَ يَقُومُ اللَّيْلَ فَتَرَكَ قِيَامَ اللَّيْلِ.

ای عبدالله! مثل فلانی نباش که (ابتدا) نماز شب می خواند، سپس، آن را ترک کرد.

۵۳۶- يَا عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنِ سَمُرَةَ لَا تَسْأَلُ الْإِمَارَةَ.

ای عبدالرحمن بن سمره! درخواست امارت نکن.

۵۳۷- يَا غُلَامُ سَمِّ اللَّهَ وَكُلْ بِيَمِينِكَ.

ای پسر! بسم الله بگو و با دست راست بخور.

۵۳۸- يَا مَعْشَرَ الشَّبَابِ مَنْ اسْتَطَاعَ مِنْكُمُ الْبَاءَةَ فَلْيَتَزَوَّجْ وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَعَلَيْهِ بِالصَّوْمِ فَإِنَّهُ لَهُ وَجَاءٌ.

ای جوانان! کسی که توانایی ازدواج کردن دارد، ازدواج کند، زیرا این کار، باعث حفاظت چشم و شرمگاه می‌شود. و کسی که توانایی ازدواج ندارد، روزه بگیرد. چون روزه شهوت را ضعیف و کنترل می‌کند.

۵۳۹- يَا مَعْشَرَ النِّسَاءِ تَصَدَّقْنَ فَإِنِّي رَأَيْتُكُنَّ أَكْثَرَ أَهْلِ النَّارِ.

ای گروه زنان! صدقه دهید، زیرا شما را بیشترین اهل دوزخ دیدم.

۵۴۰- يَتَعَاقَبُونَ فِيكُمْ مَلَائِكَةٌ بِاللَّيْلِ وَمَلَائِكَةٌ بِالنَّهَارِ.

فرشتگانی شب و فرشتگانی دیگر، روز را به نوبت، با شما به سر می‌برند.

۵۴۱- يَتَقَارَبُ الزَّمَانُ وَيَنْقُصُ الْعَمَلُ وَيُلْقَى الشَّحُّ وَيَكْثُرُ الْهَرْجُ.

نزدیک برپائی قیامت علم کم می‌شود، بخل رواج می‌یابد و فتنه (قتل) زیاد می‌شود.

۵۴۲- يُخَرَّبُ الْكَعْبَةَ ذُو السُّوَيْفَتَيْنِ مِنَ الْحَبَشَةِ.

کعبه را مردی از حبشه که پاهای باریکی دارد، منهدم خواهد کرد.

۵۴۳- يَخْرُجُ قَوْمٌ مِنَ النَّارِ بِشَفَاعَةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَيَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُسَمَّوْنَ الْجَهَنَّمِيِّينَ.

گروهی بوسیله‌ی شفاعت رسول ﷺ از آتش دوزخ بیرون می‌آیند و وارد بهشت می‌شوند. پس بهشتیان آنان را جهنمیان می‌نامند.

۵۴۴- يَخْرُجُ مِنَ النَّارِ مَنْ قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَفِي قَلْبِهِ وَزْنُ شَعِيرَةٍ مِنْ خَيْرٍ.

هر کس که لا اله الا الله بگوید و به اندازه‌ی یک دانه‌ی جو خیر (ایمان) در دل او باشد، از جهنم بیرون آورده می‌شود.

۵۴۵- يَدُ اللَّهِ مَلَأَىٰ لَا يَعْضُهَا نَفَقَةٌ سَحَاءَ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ.

دست خدا، پر است و انفاق، چیزی از آن، کم نمی‌کند. او شب و روز می‌بخشد.

۵۴۶- أَلَيْدُ الْعُلْيَا خَيْرٌ مِنَ أَلَيْدِ السُّفْلَىٰ.

دست بالا (صدقه دهنده) از دست پایین (صدقه گیرنده) بهتر است.

۵۴۷- يَذْهَبُ الصَّالِحُونَ الْأَوَّلُ فَأَلَّوْلُ.

انسان‌های نیکوکار، یکی پس از دیگری می‌روند.

۵۴۸- يُسْتَجَابُ لِأَحَدِكُمْ مَا لَمْ يَعْجَلْ يَقُولُ دَعْوَتُ فَلَمْ يُسْتَجَبْ لِي.

دعاهای شما پذیرفته می‌شود، تا زمانی که عجله نکنید و نگوئید: دعا کردم ولی پذیرفته نشد.

۵۴۹- يَسِّرًا وَلَا تُعَسِّرًا وَبَشْرًا وَلَا تُنْفِرًا.

آسان بگیرید و سخت نگیرید، بشارت دهید و تنفر ایجاد نکنید.

۵۵۰- يَسِّرُوا وَلَا تُعَسِّرُوا وَبَشِّرُوا وَلَا تُنْفِرُوا.

آسان بگیرید و سخت نگیرید. بشارت دهید و تنفر ایجاد نکنید.

۵۵۱- يُسَلِّمُ الرَّأَكِبُ عَلَى الْمَاشِي وَالْمَاشِي عَلَى الْقَاعِدِ وَالْقَلِيلُ عَلَى الْكَثِيرِ.

سوار به پیاده، کسی که راه می‌رود به کسی که نشسته است و آنانی که کمتر هستند، به آنانی که بیشترند، سلام دهند.

۵۵۲- يُسَلِّمُ الصَّغِيرُ عَلَى الْكَبِيرِ.

کوچکتر بر بزرگتر سلام دهد.

۵۵۳- يَمُوتُ عَبْدُ اللَّهِ وَهُوَ آخِذٌ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى.

عبدالله (بن سلام) در حالی می‌میرد که به عروۀ الوثقی چنگ زده است.

۵۵۴- يُهْلُ أَهْلُ الْمَدِينَةِ مِنْ ذِي الْحَلِيفَةِ.

اهل مدینه از ذوالحلیفه احرام ببندند.

۵۵۵- يُهْلِكُ النَّاسَ هَذَا الْحَيُّ مِنْ قُرَيْشٍ.

این گروه از قریش، مردم را هلاک می‌کنند.

۵۵۶- یُوشِكُ أَنْ يَكُونَ خَيْرَ مَالِ الْمُسْلِمِ غَنَمٌ يَتَّبِعُ بِهَا شَعْفَ الْجِبَالِ وَمَوَاقِعَ الْقَطْرِ يَفِرُّ بِدِينِهِ مِنَ الْفِتَنِ.

در آینده‌ی نزدیک، زمانی فرا می‌رسد که بهترین مال و دارایی مسلمان، گوسفندانش هستند که وی به دنبال آنها به مناطف نزول باران و قله کوه‌ها می‌رود تا دینش را از خطر فتنه‌ها، محفوظ نگه دارد.

۵۵۷- يُوشِكُ الْفِرَاتُ أَنْ يَحْسِرَ عَنْ كَنْزٍ مِنْ ذَهَبٍ فَمَنْ حَضَرَهُ فَلَا يَأْخُذْ مِنْهُ شَيْئًا.

به زودی فرات گنجی از طلا، آشکار خواهد ساخت. پس هر کس، آن جا حضور پیدا کرد، چیزی از آن بر ندارد.

احادیث فعلی و عملی رسول الله ﷺ

۵۵۸- اتَّخَذَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَاتَمًا مِنْ وَرَقٍ.

رسول الله ﷺ برای خود انگشتری از نقره ساخت.

۵۵۹- احْتَجَمَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ صَائِمٌ.

نبی اکرم ﷺ در حال روزه، حجامت نمود.

۵۶۰- احْتَجَمَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُوَ مُحْرِمٌ.

نبی اکرم ﷺ در حال احرام، حاجت نمود.

۵۶۱- أَخَّرَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَلَاةَ الْعِشَاءِ إِلَى نِصْفِ اللَّيْلِ.

نبی اکرم ﷺ نماز عشاء را تا نیمه‌ی شب به تأخیر انداخت.

۵۶۲- اعْتَمَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَرْبَعَ عُمَرٍ.

رسول الله ﷺ چهار بار عمره انجام داد.

۵۶۳- أَكْثَرُ مَا كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَخْلِفُ لَأَ وَمُقَلَّبِ الْقُلُوبِ.

رسول الله ﷺ هنگام سوگند، اکثراً می فرمود: نه، و سوگند به ذاتی که دل‌ها را از یک حالت به حالت دیگر، تغییر می دهد.

۵۶۴- أَمَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَبَا بَكْرٍ أَنْ يُصَلِّيَ بِالنَّاسِ فِي مَرَضِهِ.

رسول الله ﷺ در هنگام بیماری اش، به ابوبکر دستور داد تا نماز را برای مردم، امامت کند.

۵۶۵- أَمَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِالصَّدَقَةِ.

رسول الله ﷺ به صدقه دادن امر فرمود.

۵۶۶- أَمَرَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَسْجُدَ عَلَى سَبْعَةِ أَعْضَاءٍ.

به رسول الله ﷺ دستور داده شد، تا بر هفت عضو سجده نماید.

۵۶۷- أَمَرَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِنَاءِ الْمَسْجِدِ.

نبی اکرم ﷺ به بنای مسجد امر فرمود.

۵۶۸- أَمَرَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِزَكَاةِ الْفِطْرِ.

رسول الله ﷺ به ادا کردن زکات فطر امر نمود.

۵۶۹- أَمَرْنَا أَنْ نُخْرِجَ الْحَيْضَ يَوْمَ الْعِيدَيْنِ وَذَوَاتِ الْخُدُورِ.

به ما امر شده تا زنانی که در دوران قاعدگی قرار دارند و دختران جوان را در نمازهای عیدین، شرکت دهیم.

۵۷۰- أَمَرْنَا النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِإِبْرَارِ الْقَسَمِ.

رسول الله ﷺ ما را به وفای عهد امر نمود.

۵۷۱- أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَكْرَهُ التَّوَمَّ قَبْلَ الْعِشَاءِ وَالْحَدِيثَ بَعْدَهَا.

رسول الله ﷺ خوابیدن قبل از نماز عشاء و بیدار ماندن و داستان سرایی بعد از آن را ناپسند می‌دانست.

۵۷۲- **إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمْ يَكُنْ فَاحِشًا.**

رسول الله ﷺ فردی دشنام دهنده، نبود.

۵۷۳- **أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اسْتَسْقَى فَصَلَّى رَكَعَتَيْنِ.**

رسول الله ﷺ طلب باران نمود و دو رکعت نماز خواند.

۵۷۴- **أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اسْتَسْقَى فَقَلَبَ رِدَاءَهُ.**

رسول الله ﷺ پس از طلب باران، چادرش را (که رو شانه‌هایش انداخته بود) وارونه نمود.

۵۷۵- **أَنَّهُ كَانَ إِذَا تَكَلَّمَ بِكَلِمَةٍ أَعَادَهَا ثَلَاثًا.**

رسول الله ﷺ هرگاه سخنی می‌گفت، آن را (برای فهم مردم) سه بار تکرار می‌کرد.

۵۷۶- **أَنَّهُ كَانَ لَا يَرُدُّ الطَّيِّبَ.**

رسول الله ﷺ خوشبویی را رد نمی‌نمود.

۵۷۷- **أَنَّهُ مَسَحَ عَلَى الْخُفَّيْنِ.**

رسول الله ﷺ بر موزه مسح نمودند.

۵۷۸- **بُعِثَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِأَرْبَعِينَ سَنَةً.**

رسول الله ﷺ در چهل سالگی، به پیامبری مبعوث شد.

۵۷۹- **ضَحَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِكَبْشَيْنِ أَمْلَحَيْنِ.**

نبی اکرم ﷺ دو قوچ سفید که در بدن آنها پشم‌های سیاه و سفید وجود داشت، قربانی نمود.

۵۸۰- **كَانَ أَحَبُّ الْعَمَلِ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الَّذِي يَدُومُ عَلَيْهِ صَاحِبُهُ.**

بهترین عمل نزد رسول الله ﷺ آن بود که، صاحبش بر انجام آن مداومت می کرد.

۵۸۱- كَانَ أَكْثَرَ دُعَاءِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ.

بیشترین دعای پیامبر ﷺ این بود: پروردگار ما! در دنیا و آخرت به ما نیکی عنایت فرما و ما را از آتش دوزخ، نجات بده.

۵۸۲- كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَحْسَنَ النَّاسِ وَجْهًا.

رسول الله ﷺ زیباترین و خوش چهره ترین مردم بود.

۵۸۳- كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا أَمَرَهُمْ أَمْرَهُمْ مِنَ الْأَعْمَالِ بِمَا يُطِيقُونَ.

هرگاه، رسول الله ﷺ مردم را دستور می داد، آن ها را به انجام کاری دستور می داد که توان آن را داشته باشند.

۵۸۴- كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَلَمًا يُرِيدُ غَزْوَةً يَغْزُوهَا إِلَّا وَرَى بِغَيْرِهَا.

رسول الله ﷺ هرگاه می خواست به غزوه ای برود، توریه می کرد. (اگر می گفت به سوی شمال می رویم، به جنوب می رفت).

۵۸۵- كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا يَغْدُو يَوْمَ الْفِطْرِ حَتَّى يَأْكُلَ تَمْرَاتٍ.

رسول الله ﷺ روز عید فطر، تا چند عدد خرما نمی خورد، به عیدگاه تشریف نمی برد.

۵۸۶- كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَيْسَ بِالطَّوِيلِ الْبَاتِنِ.

رسول الله ﷺ بسیار قد بلند نبودند.

۵۸۷- كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُحِبُّ الْعَسَلَ وَالْحُلُوءَ.

رسول الله ﷺ عسل و شیرینی را دوست داشت.

۵۸۸- كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَسْكُتُ بَيْنَ التَّكْبِيرِ وَبَيْنَ الْقِرَاءَةِ.

رسول الله ﷺ بین تکبیر تحریمه و قرائت، اندکی سکوت می کرد.

۵۸۹- كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُصَلِّي بِاللَّيْلِ ثَلَاثَ عَشْرَةَ رَكْعَةً.

رسول الله ﷺ در شب، سیزده رکعت نماز می خواند.

۵۹۰- كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُصَلِّي الْعَصْرَ وَالشَّمْسُ مُرْتَفِعَةً حَيَّةً.

رسول الله ﷺ نماز عصر را زمانی می خواند، که آفتاب هنوز بلند و بسیار روشن بود. (یعنی مایل به زردی نشده بود).

۵۹۱- كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُعَالِجُ مِنَ التَّنْزِيلِ شِدَّةً.

رسول الله ﷺ هنگام نزول وحی، مشقت فراوانی را متحمل می شد.

۵۹۲- كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقْبَلُ الْهَدِيَّةَ وَيُثِيبُ عَلَيْهَا.

رسول الله ﷺ هدیه را می پذیرفت و در عوض آن به هدیه کننده، پاداش می داد.

۵۹۳- كَانَ فِرَاشُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ أَدَمٍ.

رختخواب رسول الله ﷺ از پوست بود.

۵۹۴- كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَجْوَدَ النَّاسِ.

نبی اکرم ﷺ سخاوتمندترین انسان ها بود.

۵۹۵- كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَنَامَ وَهُوَ جُنُبٌ غَسَلَ فَرْجَهُ.

نبی اکرم ﷺ در حالت جنابت اگر می خواست بخوابد، شرمگاه خود را می شست.

۵۹۶- كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا دَخَلَ الْعَشْرُ شَدَّ مِزْرَهُ وَأَحْيَا لَيْلَهُ وَأَيْقَظَ أَهْلَهُ.

هنگامی که دهه ی آخر رمضان، فرا می رسید، نبی اکرم ﷺ کمرش را محکم می بست (از همبستری دوری می گزید)، و شب خود را با عبادت، زنده نگه می داشت و خانواده اش را نیز بیدار می کرد.

۵۹۷- كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا قَامَ مِنَ اللَّيْلِ يَشُوصُ فَاهُ بِالسَّوَاكِ.

شب‌ها که نبی اکرم ﷺ از خواب بیدار می‌شد، دهان مبارکش را با مسواک می‌شست و تمیز می‌کرد.

۵۹۸- كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَشَدَّ حَيَاءً مِنَ الْعَذْرَاءِ فِي خِدْرِهَا.

نبی اکرم ﷺ از دوشیزه‌ای که در پرده به سر می‌برد، حیای بیشتری داشت.

۵۹۹- كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شَنَّ الْقَدَمَيْنِ وَالْكَفَّيْنِ.

نبی اکرم ﷺ دست و پاها را درشتی داشت.

۶۰۰- كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَرْبُوعًا.

نبی اکرم ﷺ داری قامتی متوسط بود.

۶۰۱- كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَخَوَّلُنَا بِالْمَوْعِظَةِ فِي الْأَيَّامِ كَرَاهَةَ السَّامَةِ عَلَيْنَا.

نبی اکرم ﷺ برای هدایت و ارشاد ما هر چند روز یک بار را در نظر گرفته بود. و بخاطر این که وعظ و نصیحت ایشان، موجب خستگی و دل‌سردی ما نشود، از وعظ گفتن روزانه، اجتناب می‌ورزید.

۶۰۲- كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَوَضَّأُ عِنْدَ كُلِّ صَلَاةٍ.

نبی اکرم ﷺ برای هر نماز، وضو می‌گرفت.

۶۰۳- كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُحِبُّ التَّيْمُنَ.

نبی اکرم ﷺ به کار بردن راست را در هر کاری دوست داشتند.

۶۰۴- كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُحِبُّ مُوَافَقَةَ أَهْلِ الْكِتَابِ فِيمَا لَمْ يُؤْمَرْ فِيهِ.

نبی اکرم ﷺ در امری که دستوری برای آن نیامده بود، دوست داشت، موافق اهل کتاب عمل کند.

۶۰۵- كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَخْطُبُ إِلَى جِدْعٍ.

نبی اکرم ﷺ بر تنه‌ی درختی تکیه می‌داد و خطبه می‌خواند.

۶۰۶- كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَخْطُبُ قَائِمًا ثُمَّ يَقْعُدُ.

نبی اکرم ﷺ ایستاده خطبه را می خواند، سپس (اندکی) می نشست.

۶۰۷- كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُصَلِّي رَكَعَتَيْنِ خَفِيفَتَيْنِ بَيْنَ النَّدَاءِ وَالْإِقَامَةِ مِنْ صَلَاةِ الصُّبْحِ.

نبی اکرم ﷺ بین اذان و اقامه‌ی نماز صبح دو رکعت به صورت مختصر می خواند.

۶۰۸- كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُصَلِّي عَلَى الْخُمْرَةِ.

نبی اکرم ﷺ بر حصیری کوچک نماز می خواند.

۶۰۹- كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُعَوِّذُ الْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ.

نبی اکرم ﷺ برای حفظ حسن و حسین عليهما السلام دعا می کرد.

۶۱۰- كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقْرَأُ فِي الْجُمُعَةِ فِي صَلَاةِ الْفَجْرِ الْم تَنْزِيلُ السَّجْدَةِ وَهَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِنَ الدَّهْرِ.

رسول الله ﷺ در نماز فجر روز جمعه، سوره سجده و انسان را می خواند.

۶۱۱- كَانَ يَكُونُ فِي مِهْنَةٍ أَهْلِهِ تَعْنِي خِدْمَةَ أَهْلِهِ فَإِذَا حَضَرَتْ الصَّلَاةُ خَرَجَ إِلَى الصَّلَاةِ.

رسول الله ﷺ در کارهای خانه، همسران خود را کمک می کرد. اما به محض این که

وقت نماز فرا می رسید، برای نماز بیرون می رفت.

۶۱۲- كَفَنَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي ثَلَاثَةِ أَثْوَابٍ.

نبی اکرم ﷺ در سه قطع پارچه کفن گردید.

۶۱۳- كُلَّ اللَّيْلِ أَوْتَرَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

رسول الله ﷺ در تمام بخش های شب، نماز وتر را می خواند.

۶۱۴- كُنَّا نَعْرُزُ عَلَى عَهْدِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَالْقُرْآنُ يُتْرَلُ.

ما در عهد رسول الله ﷺ و در حالی که قرآن نازل می‌شد، به طور طبیعی از بارداری جلوگیری می‌کردیم.

۶۱۵- كُنَّا نُنْهَى أَنْ نُحِدَّ عَلَى مَيِّتٍ فَوْقَ ثَلَاثِ إِلَّا عَلَى زَوْجِ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا.

رسول الله ﷺ سوگواری بیش از سه روز را برای ما ممنوع کرد، مگر برای زنی که شوهرش را از دست داده باشد. در آن صورت باید چهار ماه و ده روز به سوگ بنشیند.

۶۱۶- كُنْتُ أُطِيبُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عِنْدَ إِحْرَامِهِ.

من تن مبارک نبی اکرم ﷺ را هنگام بستن احرام، خوشبویی می‌زدم.

۶۱۷- كُنْتُ أَعْتَسِلُ أَنَا وَالنَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ إِنَاءٍ وَاحِدٍ.

من و نبی اکرم ﷺ از یک ظرف آب برای غسل، استفاده می‌کردیم.

۶۱۸- كُنْتُ أَلْعَبُ بِالْبَنَاتِ عِنْدَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

من در حالی که نبی اکرم ﷺ حضور داشت، با دختر بچه‌ها بازی می‌کردم.

۶۱۹- لَعَنَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمُخَنِّثِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالْمُتَرَجِّلَاتِ مِنَ النِّسَاءِ.

نبی اکرم ﷺ مردانی را که خود را به شکل زنان در می‌آوردند، و زنانی را که خود را به شکل مردان در می‌آوردند، لعنت نمود.

۶۲۰- لَمْ يَأْكُلِ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى خِوَانٍ حَتَّى مَاتَ.

نبی اکرم ﷺ هرگز روی میزهای غذاخوری، غذا میل نکردند.

۶۲۱- لَمْ يَكُنْ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَبَابًا وَلَا فَحَاشًا وَلَا لَعَانًا.

نبی اکرم ﷺ فردی دشنام دهنده، بد و بیراه گوی و نفرین کننده نبود.

۶۲۲- مَا أَكَلَ آلُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَكْلَتَيْنِ فِي يَوْمٍ إِلَّا إِحْدَاهُمَا تَمْرٌ.

از هر دو وعده غذایی که خانواده رسول الله ﷺ در شبانه روز تناول می‌کردند، یک وعده حتماً خرما بود.

۶۲۳- مَا انْتَقَمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِنَفْسِهِ إِلَّا أَنْ تُنْتَهَكَ حُرْمَةُ اللَّهِ.

رسول الله ﷺ بخاطر خودش، انتقام نمی گرفت، مگر این که به دین خدا بی حرمتی می شد.

۶۲۴- مَا خَيْرَ رَسُولٍ اللَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بَيْنَ أَمْرَيْنِ إِلَّا أَخَذَ أَيْسَرَهُمَا مَا لَمْ يَكُنْ إِثْمًا.

هرگاه به رسول الله ﷺ اختیار داده می شد که از میان دو کار، یکی را انتخاب کند، آسان ترین آن ها را انتخاب می کرد. البته اگر گناه نمی بود.

۶۲۵- مَا صَلَّيْتُ وَرَاءَ إِمَامٍ قَطُّ أَخَفَّ صَلَاةً وَلَا أْتَمُّ مِنَ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

پشت سر هیچ امامی نماز نخواندم، که نمازش از رسول الله ﷺ سبک تر و کامل تر باشد.

۶۲۶- مَا عَابَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ طَعَامًا قَطُّ إِنْ اشْتَهَاهُ أَكَلَهُ وَإِلَّا تَرَكَهُ.

نبی اکرم ﷺ هرگز از غذائی، ایراد نمی گرفت. اگر آن را دوست داشت، می خورد و گرنه، از خوردن آن، خودداری می کرد.

۶۲۷- مَا مَسِسْتُ حَرِيرًا وَلَا دِيْبَاجًا أَلَيْنَ مِنْ كَفِّ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

هیچ پارچه ی حریر و ابریشمی را دست نزدم که به لطافت دست رسول الله ﷺ باشد.

۶۲۸- نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ اشْتِمَالِ الصَّمَاءِ.

رسول الله ﷺ از این که شخص، خود را طوری در لباس بپیچد که دست هایش داخل آن بماند، و بیرون آوردن آن ها مشکل باشد، منع فرمود.

۶۲۹- نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْمُتَعَةِ.

رسول الله ﷺ از ازدواج متعه منع فرمود.

۶۳۰- نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْمُرَابِنَةِ.

رسول الله ﷺ از بیع مزابنه منع فرمود. (یعنی مثلاً خرماى تازه در عوض خرماى خشک، یا کشمش در مقابل انگور تازه، با کیل معامله شود. زیرا در این نوع معامله، احتمال ربا وجود دارد).

۶۳۱- نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْوِصَالِ.

رسول الله ﷺ از وصل کردن روزه به روزه‌ی دیگر منع فرمود.

۶۳۲- نَهَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَتَزَعَفَرَ الرَّجُلُ.

نبی اکرم ﷺ از این که مرد (به بدن و لباس خود)، زعفران بزند، منع فرمود.

۶۳۳- نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يُتَلَقَّى الرَّكْبَانُ.

نبی اکرم ﷺ از استقبال کردن کاروان (برای خرید کالا) منع فرمود.

۶۳۴- نَهَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَقْرُنَ الرَّجُلُ بَيْنَ التَّمْرَتَيْنِ جَمِيعًا حَتَّى يَسْتَأْذِنَ أَصْحَابَهُ.

رسول الله ﷺ از گذاشتن همزمان دو خرما در دهان منع کرده است، مگر این که دوستانش به او اجازه بدهند.

۶۳۵- نَهَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يُقِيمَ الرَّجُلُ أَخَاهُ مِنْ مَقْعَدِهِ وَيَجْلِسَ فِيهِ.

نبی اکرم ﷺ نهی کرد از این که کسی برادر مسلمانش را از جایش بلند کرده و خود بر جایش بنشیند.

۶۳۶- نَهَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ ثَمَنِ الْكَلْبِ وَحُلْوَانِ الْكَاهِنِ وَمَهْرِ الْبَغِيِّ.

نبی اکرم ﷺ از خوردن قیمت سگ، آنچه از کهنات بدست می‌آید و پول حاصل شده از زنا، منع فرمود.

۶۳۷- نَهَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْخَذْفِ.

نبی اکرم ﷺ از سنگریزه پرتاب کردن، منع فرمود.

۶۳۸- نَهَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الدُّبَاءِ وَالْمُرْقَاتِ.

نبی اکرم از استفاده ظرف تنه‌ی درخت خرما و ظرف قیر اندود نهی فرمود. (به دلیل این که در آن زمان، این ظروف مخصوص تهیه شراب بودند، البته سپس استفاده کردن از این ظروف را اجازه داد).

۶۳۹- نَهَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الشُّرْبِ مِنْ فِي السَّقَاءِ.

پیامبر ﷺ از نوشیدن آب از دهانه ظرف، نهی فرمودند.

۶۴۰- نَهَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ صَوْمِ يَوْمِ الْفِطْرِ وَالنَّحْرِ.

نبی اکرم ﷺ از روزه گرفتن، عید فطر و قربان منع نمود.

۶۴۱- نَهَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ كَسْبِ الْإِمَاءِ.

نبی اکرم ﷺ استفاده از پولی را که از زنا بدست آمده، منع فرمود.

۶۴۲- نَهَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ عَسْبِ الْفَحْلِ.

نبی اکرم ﷺ دریافت مزد را برای جفت کردن نر با ماده، منع کردند.

۶۴۳- نَهَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْمُخَابَرَةِ وَالْمُحَاقَلَةِ.

نبی اکرم ﷺ از بیع مخابره (معامله بر سر آن چه که از زمین خارج می‌شود) و بیع محالقه (فروش حبوبات در خوشه) منع فرمود.

۶۴۴- نَهَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْمَلَامَسَةِ وَالْمُنَابَذَةِ.

نبی اکرم ﷺ از بیع ملامسه (مثلاً فروشنده بگوید به هر کدام از این گوسفندها که دستت رسید و آن را گرفتی، به فلان قیمت مال تو) و بیع منابذه (پرتاب مال و سلب اختیار از طرف مقابل) منع نمود.

۶۴۵- نَهَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ النَّجْشِ.

نبی اکرم ﷺ از بیع نجش نهی فرمودند. (یعنی تعریف بی مورد کالا یا بالا بردن قیمت برای این که ارزش کالای فروشنده بالا برود).

۶۴۶- نَهَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ النَّذْرِ.

نبی اکرم ﷺ از نذر نهی فرمودند.

۶۴۷- نَهَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ التُّهْبِيِّ وَالْمُثَلَّةِ.

نبی اکرم ﷺ از چپاول (مال) و مثله کردن (مردم) منع نمودند.